Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje.....$2.00
I Užmari.....$3.00

"Lietuva" spandina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priciusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 1 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 4 Sausio (January) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Sziaurini Amerika.

Kadangi Washingtono senatas galutinai užgyrė permainyti pirma su Anglija padarytą sutartį kaslink rengimo nukasti Amerikos kasztais Nicaraguos kanalo, kurį Washingtono senatas užgyrė sudrutinti tvirtynėms kaipo Amerikos savastį, tai randui atsiėjo apie tai duoti žinią Anglijai. Tojė isz syk pakėlė protestą priesz tokią permainą sutarimo, bet kad isz Europos didžiųjų vieszpatyscziu nė viena ne stoja Anglijos pusėj, tai jai ant galo, ar tas patinka, ar ne, atseis nors po ilgų derybų sutikti ant visų permainų traktato. Czia pasirodė, jog nors prezidentas, o ypacz užrubežinių dalykų ministeris ir labai prilankus Anglijai, bet kad terp tautos reprezentantų daugiaus yra jos prieszininkų, tai ir augszcziausi Amerikos virszinikai ne gali to prilankumo parodyti. Prancuzija, kuri teiposgi norėtų, idant Nicaraguos kanalas butų neutraliszku, pasiskubino praneszti Amerikai, kad jeigu tojė ant apgynimo nori parengti tvirtynes, priesz tai Prancuzija ne protestuos. Maskolija gi tiesiog per stovinczius po rando įtekme laikraszczius pagiria Amerikos mierius ir juokiasi isz Anglijos silpnumo, kuri savo rėksmo niekuom paremtį ne gal. Teipjau juokiasi isz Anglijos silpnumo beveik visi vokiszki laikraszcziai. Nė vienam kraszte nesiranda užstojanczių už Angliją.

Amerikos pasiuntinys prie Danijos karaliaus už prigulinczias Danijai Mažų Antilių salas pasiulė 12 milijonų kronų. Danija tas salas nori parduoti, bet reikalauja brangiaus, negu Amerika siulo. Daniszki po rando įteł me iszeinanti laikraszcziai garsina, buk tas paczias salas dera ir Vokietija. Zinoma, Danija jas parduos tam pirkėjui, kuris pasiulys didesnį užmokesnį.

Ant Filipinų salų karė traukiasi savo keliu. Anglijos laikraszcziai, lyg atmokėdami Amerikai už permainymą traktato kaslink Nicaraguos kanalo, iszjuokia amerikonus ir jų silpnumą, kas pasirodė kovoje su filipiniecziais. Angliszkuose laikraszcziuose dabar pasirodo tankiaus straipsniai apie kovą ant Filipinų. Daugumas angliszkų laikraszczių pranaszauja pergalę filipiniecziams ir tvirtina, jog greicziaus ar vėliaus atseis amerikonams pasitraukti. Pereitą sanvaitę lygiai ant salos Luzon, kaip ant salų Mindanao ir Panay buvo diktai mažesnių susirėmimų, bet visi jie buvo maži, ne didelės vertės.

Buvęs ant Kubos Amerikos konsulius, jenerolas Lee, sugrįžęs dabar į Ameriką, laiko kalbas ir jose tvirtina, jog Amerika ne pasitrauks nuo Kubos ir ne paliks jos savistove. Žinoma, tokioms kalboms ne padidis terp kubieczių skaitliaus Amerikos draugų ir užsitikinczių ant prezidento McKinleyo pažadėjimų.

Karė Chinuose.

Ant apdirbtų svetimu ambasadorių iszlygų susitaikymo, Chinų ciecorius isz syk atsiliepė su kritika tų iszlygų ir reikalavimu geresnio pa[illegible]szkinimo tulų reikalavimų. Ambasadoriai ne spėjo priduoti reikalaujamų paaiszkinimų, o Chinų ciecorius atsiliepė į savo komisorius, paliepdamas jiems priimti ambasadorių reikalavimus visus, taigi lygiai aiszkiai, kaip ir ne aiszkiai iszreikszt us, tik jiems liepia derėtis, kur galima, iszderėti kokius nors palengvinimus. Kaslink atlyginimo nuotrotų, tai visi krasztai sutarė reikalauti 200 milijonų doliarų arba 1 milijardo frankų. Kadangi suvaldyme chiniszkų pasikėlėlių ima dalyvumą 8 vieszpatystės, o nuotrotas turėjo ir mažesnės ne dalyvaujanczios karėj, tai atlyginimas nėra didelis. Kadangi į kovą ne visi lygiai siuntė kariaunos, o kaip antai Amerika, turėjo labai mažai kareivių, tai kaip katrai to atlyginimo teks labai mažai, paims jo daugiausiai Maskolija, Japonija ir Vokietija, kaip kitam gal jo neužteks ant uždengimo kasztų. Kadangi Chinų ciecoriaus iždas beveik tuszczias, tai dar nežinia, isz kur jis paims tuos 200 milijonų doliarių.

Pagal paskutines žinias, svarbiausias chiniszkas komisorius Li Hung Czang, dėl silpnos sveikatos, turi visai pasitraukti nuo tarybų, jo vietoj bus paskirtas kitas. Laikraszcziai garsina, buk Chinų ciecorius rengiasi grįžti į Pekiną; tikisi tuom iszderėti palengvinimus ir sumažinimą tulų svetimų krasztų reikalavimu. Angliszki laikraszcziai pagarsino, buk ciecorienė ne sutinka ant atidavimo valdžios ciecoriui Kwang Szi, ji buk pagarsino kitą ciecorių už Chinų valdoną, kurio vardu pati valdytų krasztą. Jeigu tai teisybė, tai Chinuose turėtu užgimti naminė karė terp dviejų ciecorių. Jeigu ciecorienės paskirtas paimtų virszų, tai padaryta svetimų krasztų ambasadorių sutartis ne turėtų nė jokios vertės. Chiniszki komisoriai laiko paskalą apie paskyrimą kito ciecoriaus už neteisingą. Nereikia vienok užmirszti, jog ir pirma Li Hung Czang laikė daug laikraszczių paleistų paskalu už neteisingus, bet jeigu ne visi, tai bent dalis jų pasirodė su visu teisingais. Tas gal but ir dabar. Ciecorienė be abejonės geru ne norės pasiduoti valdžiai jos nekenczіamo ciecoriaus, o jeigu jis taptų prieszų pergalėtų, ciecorienė ir jos paskirtas kitas ciecorius galėtų atmesti pergalėto ciecoriaus padarytą sutartį.

Provincijoj Kan Su pasikėlė priesz Chinus mahometoniszko tikėjimo gyventojai; juos laiko už narsiausius Chinų gaivalus. Porą metų atgal ju pasikėlimas be mažo ne iszgriovė visos Chinų vieszpatystės; suvaldė juos angliszkas jenerolas Gordon.

Svetimų krasztų kariauna traukia dabar į visus krasztus nuo Pekino ir jo aplinkinėse susitinka su bokserais. Pirmiausiai prancuzai turėjo susirėmimą su 2500 pasikėlėlių. Netoli Man Sheng vokiecziai susirėmė su chiniszka kariauna; muszyje likosi užmusztų 40 chiniszkų kareivių. Svetimų krasztų kariaunos, nežiurint ant pradėtų tarybų, traukia vis gilyn į Chinus, naikindamos viską, degindamos kaimus. Tuom, žinoma, neužsipelno meilės chinieczių. Amerikoniszki ir kitų krasztų laikraszcziai apkaltina tai vieno, tai kito krašto kareivius už plėszimus. Bet kaip garsina ne vienpusiszki, ne slepianti savo nuodėmių laikraszczių raszėjai, plėszimais užsiėmė visų krasztų kariauna: pleszė teip gerai amerikonai, kaip maskoliai, japoniecziai, vokiecziai ir prancuzai su anglijonais, plėszė chiniszkas pardavinyczias net ambasadų moterys, kada svetimų krasztų kariaunos užėmė Pekiną. Dabar visų krasztų virszinįkai uždraudė kareiviams plėszti ir veržti ką nors nuo chinieczių, bet tas uždraudimas per niek eina, kadangi plėszimuose dalyvauja ir oficierai ir jie moka nuo atsakymo iszsisukti. Ant galo jie žino, jog chinieczіai nesiskųs.

Karė Afrikoj.

Nors lordas Kitchener praneszė į Londoną, kad tikisi burus įsiveržusius į angliszkas valdybas atgal iszvyti; toliaus praneszė, kad jų traukimą sustabdė, tai vėl kad apstojo burus,—bet su tuom ne teip buvo, kaip lordas garsino, ką ant galo ir pats pripažino, jog iszvyti insiveržusius į angliszkas Capo valdybas burus ne pasisekė. Miestas Kimberley vėl burų apstotas, bet kaip Kitchener paduoda, kariauna czia turi maisto ant pusės metu, taigi gali laukti. Isiveržę burai teiposgi paėmė su savim daug maisto ir amunicijos, kadangi nežinia, kas gal juos pasiekti.

Ne geriausiai anglijonams sekasi ir rytiniuose Transvaaliaus krasztuose. 29 d. gruodžio burai pavėržė tuose krasztuose anglijonų stovyklas po Helvetia. Muszyje krito 20 angliszkų kareivių, kiti gi, isz viso 200 kareivių, pateko į burų rankas. Burai vienok apleido Helvetią, kurią vėl užėmė anglijonai.

Apie geriausią Oranijos burų vadovą jenerolą DeWett priesztaraujanczios ateina žinios. Pats Kitchener isz syk garsino, jog De Wett su savo burais per pietinį Oranijos rubežių stengėsi įsiveržti į angliszkas Capo valdybas ir kad nėra didelės vilties jį nuo tų mierių sulaikyti. Paskui garsino vėl, buk De Wett tapo apstotas net keturių angliszkų jenerolų, pradėjo tarybas, norėdamas pasiduoti; privatiszkai net praneszė į Londoną, kad De Wett likosi paimtas į nelaisvę. Tuom tarpu jis su savo kareiviais vis dar liuosas ir paimti nesiduoda. Kadangi jo anglijonai labiausiai bijosi, tai ant jo gaudymo siunczia didžiausias pajiegas; bet per tai apsilpnina angliszkus garnizonus miestuose, isz to naudojasi kiti burų vadovai ir paima į nelaisvę mažesnius anglijonų pulkelius, atima ginklus ir amuniciją ir tokiu budu gali kovą ilgiaus nutęsti. Sugrįžę į Angliją tuli kariavę Afrikoj angliszki oficierai atvirai tvirtina, jog Kitcheneriui ne pasiseks paimti De Wettą, kadangi tas daug sumanesnis už angliszkos kariaunos virszinįką ir kaip tik nori, De Wett už nosies vadžioja Kitcheneriį. Be abejonės tame bus ne mažai teisybės.

Isztikro, kada lordas Kitchener siunczia veik visas atliekamas savo pajiegas gaudyti De Wettą, vis daugiaus burų veržiasi į angliszkas valdybas. Dabar vėl jų insiveržė du nauji pulkai: vienas perėjo rubežių ties Knaapdaar, kitas ties Steijnsburg. Szitie priguli prie De Wetto kariaunos.

Botha atsiliepė per Holandijos laikraszczius, jog burams nėra reikalo labai nusiminti, dar vis yra viltis ant iszvijimo anglijonų, nors nieks už burus ne užstotų. Ginklų, amunicijos ir žmonių norinczių kariauti už laisvę savo kraszto ne truksta.

Buvęs pirma Afrikoj angliszkos kariaunos jenerolas Collville likosi atiduotas po sudu neva už ne gerą kariaunos vedimą, per ką cziela dalis angliszkos kariaunos pateko burams. Collville per laikraszczius teisinasi, jog jis pildė vien prisakimus Robertso ir Kitchenero, kurių sumanumą karės vedime že mai stato. Prie Anglijos krantų artinasi jenerolas Roberts. Sugrįžus jam, prasidės prova jenerolo Collville, laike kurios be abejonės iszeis į aikszte daug angliszkų karės vedėju paslapczių.

Isz baimės, kad angliszkų valdybų burai ne pasikeltų, anglijonai prie kiekvienos progos aresztuoja įtekmingesnius burus. Dabar suaresztavo Drą Te Water neva už neprilankią anglijonams kalbą. Vis daugian apskriczių pagarsina po karės laiko tiesoms; po tokioms tiesoms pagarsintų gal visas pietinės Afrikos valdybas, bet to iszpildyti ne gal dėl stokos kariaunos. Aresztavimai vienok ir karės laiko tiesos gal vien pakelti piktumą visų holandiszkos kilmės gyventojų ir jų pasikėlimą suskubinti.

Maskolija.

Ciecorius Mikalojus jau beveik su visu pasitaisė. Pradžioj sausio mėnesio jis apleidžią Krima ir su visa savo szeimyna keliauja į Maskvą, o pabaigoj sausio sugrįž į Peterburgą. Į Krimą ir ant viso kelio iki Maskvai tapo sudrutinta policija, kad kelionėj mylinti carą pavaldiniai ką pikto jam ne padarytų.

Pasibaigė jau ėmimai naujų kareivių Maskolijoj. Szį metą daug paimtų į kariauną jaunu vyrų gabena į Odesą ir į kitus pietinės Maskolijos portus. 1500 tų naujų kareivių siunczia į Chinus. Daugiaus negu kitais metais siunczia ju szimet ir į Vidurinę Aziją, ant Afganistano rubežiaus. Isz to visko matyt, jog Maskolija jauczia kokius nors nesutikimus su Anglija, todėl traukia kariauną į tuos krasztus, kur Angliją gali lengviausiai pasiekti.

Isz Lietuwos.

—o—

Isz Wilniaus.

Komisija paskirta nuo miesto ir mokyklų užweizdos ant parinkimo plisciaus pastatymui speci jaliszkos triobos realiszkai mokyklai, ant to parinko Falewyczіaus pliacių ant Didėsės Pogulіankos, užimantį 2000 sieksnių. Pliacių mokyklų užweizdai duoda miestas be jokio užmokesnio. Apart to duoda dar 700 sieksnių pliscius prieszais liuteroniszkas kapines ant parengimo mokintiniams žaislų wietos; paskutinį pliacių wienok miestas duoda mokyklų užweizdai su ta pasarga, kad czia turėtų tiesą rinktie-i mokintiniai wisų Wilniaus mokyklų, o ne wien realiszkos.

1 d. gruodžio Wilniuje pasimirė katalikiszkas kunigas Hryniewiecki, pralotas Wilniaus wyskupystės, tikras brolis pirma buvusio wyskupo, maskolių iszwežto į Maskolіją.

2 d. gruodžio užsidegė krautuwės brolių Aschwangų. Ugnagesiai greitai ugnį užgesino. Didesnė dalis taworų pasirodė su wisu pagadyta. Nuo ko užgimė ugnis, dar tikrai nežinia; rodosi, kad nuo padegimo.

Skaitymai lekcijų pigioj walginyczioj likosi pertraukti: Dras Makower ne skaitys lekcijų apie psichologiją waikų. Kaip kalba, skaitymą pamokinanczių lekcijų czia pertraukė mokslinio apskriczio wirszinįkas, kadangi mat czia rinkosi daugiaus klausytojų negu ant jo parengtų ruimuose I gimnazijos.

Wilniaus mokslinio apskriczio wirszinįkas prisakė Lietuwos mokyklų inspektoriams, ant prapla tinimo knigų terp kaimieczių, rengti prie mokyklų knigų pardawinyczias, bet jose turėti tokias knig s, kokių žmonės reikalauja; drauge su knigoms laikyti staczіatikiszkus abrozėlius ir kryžuczius. Žinoma, Lietuwos ukinįkai reikalauja lietuwiszkų knigų. Tegul todėl mokslinio apskriczio wirszinįkas paliepia jas laikyti prie pradinių mokyklų. Žinoma, kad jis to ne padarys, ko reikia.

10 d. gruodžio Wilniaus žydai rinko sau rabiną, bet sawo jų iszrinkti balsuotojai. Kandidatai buwo: Nemser, Kochanauskas, Rakowczik ir Broido. Nemser gawo gerų balsų 86, Rakowczik 32, Kochanauskas 19, Broido 13. Tokiu budu Nemser likosi iszrinktas Wilniaus rabinu ant trijų metų. Po trijų metų jo rabinysta pasibaigs ir vėl bus rinkimai.

Terp Wilniaus wagilių ne truksta merginų ir moterių ir jos neap sileidžia wyriszkiems sandraugams. 7 d. lapkriczio wakare, į miltų pardawinyczią Eisenstadto, ant Antokoliaus, užėjo jauna mergina ir pasisakius esanti tarnaitė maskoliaus pulkaunįko Szepowalnikowo, pareikalawo 10 swarų miltų ir iszkeitimo 25 rubl. Žydelka atskaitė pinigus ir padėjo juos į neužrakytą stalczių ir ėmė si swerti miltus. Isz to pasinaudojo wagilka ir paszlawė isz stalczіaus wisus pinigus ir su jais iszbėgo. Nors jos isz syk ne suėmė, bet policija žino, jog tą padarė katalikė Michalina Žeimytė.

Panaszus atsitikimas buwo tą paczią dieną krome Chanos Kuzmirienės ant Totorių ulyczios. Czia užėjo jauna mergina ir pasisakiusi esanti tarnaitė tuose jau namuose gywenanczios Trawskienės, pareikalawo 2 swarų swiesto ir praszė žydelkos su smulkiais isz deszimties rublių siųsti drauge dukterį, o tojė atsiims 10 rublių. Žydelka teip ir padarė. Užėjus ant II lubų, wagilka paėmė nuo žydelkaitės pinigus ir swiestą, liepė ant trepų palaukti, o pati įėjo į wirtuwę, kur radusi Trawskienės tarnaitę, užkwietė ją ant balius ir tą padariusi, praszė iszleisti kitais trepais, kadangi ant tų, kuriais atėjo, ėsą tamsu; tarnaitė tą iszpildė ir tokiu budu wagilka isztruko. Laukianti ant trepų žydelkaitė, ne galėdama sulaukti prigulinczių jai 10 rubl., įėjo į wirtuwę ir tik tąsyk suprato, kad likosi prigauta.

Ant reikalų Wilniaus prekėjų užmanytos 7 kliasų prekystos mokyklos, kurią prekėjai apsiima uždėti ir užlaikyti sawo kasztais, isz syk sudėjo 10463 rubl. Atsiliepė į Peterburgo waldžias praszydami daleidimo. Perėjo jau du metai, o Peterburgo cartarniai nė jokio atsakymo ant praszymo ne duoda. Daugelis prekėjų, matydami kaip sunku ką gero nuo Peterburgo waldžių isz melsti, dabar ne nori toliaus rei kalingų ant mokyklos mokesczių mokėti. Dabar todėl mokyklos užmanytojai antru kartu atsiliepia į Peterburgo waldžias, praszydami daleidimo parengti mokyklą.

Wilniaus mokslinio apskriczio wirszinįkas prisakė wisiems mokyklų direktoriams pristatyti žinias, kur aplinkinėse pradinių mokyklų yra liuosi žemės plotai, kokius galima but nupirkti. Apskriczio wirszinįkas mat labai rupinasi apie suteikimą mokykloms žemės ant parengimo sodų ir daržų ant pasimokinimo mokyklų lankytojams sodaunįkystės ir daržinįkystės.

Pereitą sanwaitę už lietuwiszkus jawus mokėjo Wilniuje: už pudą rugių 70 kap., awižų 68—70 kap., miežių 80 kap., grikų 80 kap. Pudas sudyto swiesto 12—13 rubl., nesudyto 15 rubl.; szieno 35—40 kap., sziaudų 26—28 kap.

Isz Wilniaus gubernijos.

27 d. lapkriczio, kaime Mankuniszkiuose, Ilino walszcziuje, Wilniaus paw., siautė gaisras, kuris isznaikino kluoną ir daržinę naszlės Juzės Grabsztanawyczienės. Sudegė teiposgi wisi sziametiniai dar ne iszkulti jawai ir szienas.

Pirmoje pusėje lapkriczio mėnesio Wilniaus gubernijoj buwo 43 gaisrai, kurie užgimė: nuo neatsargumo 1, nuo newalytų suodžių kaminuose 6, nuo padegimo 3 ir nuo nežinomų prieżaszczių 33. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 52222 rubl. Didžiausias gaisras buwo miestelyj Malėtuose, kur sudegė 15 namų ir daug negywenamų triobų; blėdį czia ugnies padarytą apskaito ant 19200 r., o sudegusios triobos užsakuruotos buwo wos ant 4245 rubl.

Staigų mirczių per tą laiką buwo 19. Užmuszystų 2, Patszudyszių 1. Negywėlių rado 2.

Wagystų papildyta 28. Pawogta daikių wertės 1979 rubl., pinigų 1285 rubl. Arklių pawogė: Wilniaus pawietyj 3, Trakų 5, Szwentenų 2, Lydos 11, Wileikos 4, ir Disnos 5, arba isz wiso pawogta 33 arkliai.

Isz Dinaburgo, Witebsko gub.

Ant stacijos Borkowyczių susidaužė taworinis geležinkelio trukis, bėgantis isz Witebsko į Dinaburgą. Isz 38 trukio wagonų 24 iszszoko isz rėlių. Wagonai buwo prikrauti jawais, kiausziniais ir gywoms žąsims. Wisi iszszokę isz rėlių wagonai iszbyrėjo ir taworai, jawai, kiauszіniai ir žąsys pawirto į skystą medegą. Isz geležinkelio tarnų trys likosi sunkiai apkulti.

24 d. lapkriczio, gywenanti pas sawo tėwus Dinaburge, jauna mergina D. gawo isz Wilniaus siuntinį. Parsineszus namon siuntinį, su pagelba motinos ir tarnaitės atidarė paką. Jame, su wata apkrauta, gulėjo kita dežutė panaszi į tas, kokiose laiko kwėpylus. Be darant, atsitiko teip smarki expliozija, kad nuo jos kambaryj langai iszbyrėjo ir stotkai nuo stalo nupuolė ant žemės. D. likosi baisiai nuplikyta, akys tapo pagadytos ir rankos sužeistos, weidas ant wisada pagadytas. D. buwo labai graži ir apszwiesta mergius, ji szį metą baigė Berlyno muzikos konserwatorіją. Matyt, kad siuntinį su explioduojanczioms medegoms siuntė koks pawyduolis ant kerszto. To niekszo iki sziol ne susekė.

Pamokinimai žemdarbiams.

Tuli walszcziai Witebsko gubernijos, matydami, kaip dėl ne mokėjimo westi ukį, žemdarbystė gubernijoj puola, ukinįkai wietoj geresnio gywenimo, wis labiaus skursta, ne įstengia iszmokėti didinamų kas metą mokesczių, tariasi terp sawęs, sudėjus reikalingus pinigus, dar szią žiemą parsikwiesti mokytą agronomą, kuris kiekwiename walszcziuje turėtų mokyti ukinįkus pagerinto žemės addirbimo budo. Su sawo užmanymu walszcziai atsiszaukė į augsztesnes waldžias. Witebsko gubernijos walszczių paweikslą priderėtų sekti ir wisos Lietuwos walszcziams, kadangi žemdarbystė wisoj Lietuwoj stowi labai žemai. Pinigai ant mokintojaus iszleisti sugrįžtų su dideliais palukais, nes isz pagerinto ukės wedimo ukinįkai turėtų dwigubai daugiaus peluo.

Isz Radoszkowicų, Wilniaus gub.

Aplinkinėse Radoszkowicų priwiso daug plėszikų, užmuszėjų, o miestelyj wagilių. Neseniai widuryj dienos pacziame miestelio widuryj, kur wisada stowi policistai, wagiliai iszwedė arklį isz twartų žydo Lewino, pasikinkė į wežimą ir niekeno nesulaikyti, isz wažiawo. Plėszkes ir lanką rado paskui kaime Daszkuose pas wieną turtingą ukinįką; pas jį rado teiposgi daugiaus wogtų daiktų. Pas wieną gi miestelio gywentoją rado czielą krautuwę pleszkių ir wisokių taworų; wisi tie daiktai paėjo nuo wagystų.

Netoli dwaro Bakszty, ant ei nanczio keliu Radoszkowicų kal wio užpuolė pulkas wilkų. Butų ji be abejonės iszalkę žwėrys sudraskę, bet ant riksmo subėgo žmonės kaimo Maksimowkos ir kalwį nuo wilkų iszgelbėjo.

Lietuwoj užstojo jau žiema. Rogių kelias geras. Ukinįkai wažiuoja į girias ant uždarbių.

Isz Lietuwiszko Minsko.

Neseniai mes raszėme, jog Minsko apskriczio sude prasidėjo prowa arklewagių: Petro ir Juozo Žydowyczių, Bronislowo Szisz los, Abromo Rakowcziko, Leizero Dubersteino ir barono Adolfo Aszebergo. Prowa ta pasibaigė; sudas rado wisus kaltais ir nusprendė: ant atėmimo wisų tiesų ir ant iszsiuntimo: Szisz lą, Dubersteiną ir Rakowczіką ant 5 metų prie sunkių darbų Siberijos kastynėse; Petrą ir Juozą Žydowyczius į wakarinę Siberiją; baroną Aszebergą į areszt antų ro tas ant 2½ metų.

Isz Horbacewyczių, Boruisko paw., Minsko gub.

Gariniame malune Szczigelskio atsitiko ne seniai nelaimė. Ant sukimo maszinos buwo wartojama czia kanapinė wirwė, kuri per daug iszтyso ir reikėjo ją susiuti. Maszinistas ir peczkurys numetė nuo rato wirwę ir pradė jo siuti, bet maluno ne sustabdė. Besiuwant, wirwę sugriebė ratas, o ji ranką peczkurio. Maszinistas stengėsi iszliuosuoti peczkurio ranką, bet besidarbuojant, wirwė pagriebė abidwi rankas gelbėto jo ir jas wisai nutraukė. Ant to ne pasibaigė nelaimė: wirwė pagriebė tuom tarpu maszinisto drabužius ir metė ji į balkį ir už muszė ant wietos.

Isz Pinsko, Minsko gub.

Pinskas yra žydiszkas miestas turintis apie 15000 gywentojų. Kadangi sugrustiems žydams sunku isz dorų darbų iszsimaityti, tai jie griebiasi wisokių prigawysczių; labiau-iai isz iwieszpatawę czia wisoki pakampiniai advokatai, kurie, wersdami kaimieczius prowotis, ne tik lupa juos, wilioja pinigus, bet siundo wienus priesz kitus, pjudo. Ant apsaugojimo kaimieczių nuo isznaudojimo isz pusės pakampinių advokatų, czianykszczіai tikriejie advokatai buwo užmanę uždėti mieste biurą, kuriame kaimiecziai galėtų rasti gerą rodą be jokio užmokesnio jų prowų reikaluose. Su tuom užmanymu atsiliepė prie waldžių praszydami daleidimo, bet waldžios daleidimo nedawė, todėl ir geras advokatų užmanymas nueis ant niekų.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Windobonos gydytojas Dras Izidorius Mueller pritaikė naują budą prie gydymo pusiau apkurtusių. Pirmas ligonis, ant kurio pritaikė naują gydymo budą, buwo daktė garsaus amerikoniszko milijonieriaus Rockefellerio. Daktaras Mueller, wietoj pagedusio ausies bugnelio, įdėjo plonutes auksines plėwes ir kaip laikraszcziai garsina, pusiau apkurtusi Rockefellerio daktė wisai gerai girdi.

‖ Angliszka karės ministerija perkratinėja wertę naujų czebatų padirbtų pagal nurodymą wieno angliszko iszradėjo. Iszradimas remiasi ant to, kad terp padų yra plieninė plunksna, kuri į tokius czebatus apsiawusiam palengwina ėjimą teip, kad be pailsimo gal nueiti dwigubai teip toli kaip su paprastais czebatais; ant kojų nesidaro užtrinų. Ant iszbandymo tų czebatų angliszka karės ministerija siunczia juos dabar angliszkai kariaunai į Afriką, o paskui, jeigu czia pasirodys jų wisas gerumas, tokius czebatus gaus wisa angliszka kariauna.

‖ Ant trukių Denver Rio Grande geležiukelio, ant apsaugojimo trukių nuo plėszikų pritaikė naują iszradimą. Plėszikai paprastai ant trukių užlipa per maszіną; reikia todėl užlipimą ant maszinos teip pritaisyti, kad ant jos nieks paszalinis, be daleidimo maszinisto, užlipti ne galėtų. Tą ir atlieka naujas iszradimas. Jis susideda isz dudų prieszais užlipimą ant maszinos ir įėjimą į siuntinių wagoną; dudos tos sujungtos su katilu. Užtenka mažiausio spustelėjimo maszinisto, o isz dudų weržiasi werdantis wanduo ir garas, koks galі užmuszti ne tik žmogų, bet kiekwieną gywą sutwėrimą. Kur prie trukių yra pritaisyta tokia prietaisa, nė joks plėszikas ne gali užeiti ant maszinos arba į siuntinių wagoną.

‖ Prancuziszkas inžinierius Ch. Sechez padirbo naują greitai plaukiantį garlaiwį ant wissi kitokių pamatų negu dabartiniai. Naujas garlaiwys ne skęsta giliai į wandenį, bet laikosi ant pawirszіaus, wietoj gi szriubų arba ratų isz abiejų szonų turi eiles plieninių lopetų, kurios, bėgdamos ar į wieną ar į kitą szalį, stumia laiwą pryszakin, arba atgal. Naują laiwą umai, stowint ant wietos, galima apsukti arba sustabdyti, kuom prasiszaliua wisai susimuszimai laiwų. Warymas laiwo atsieina daug pigiaus ir jis gali bėgti daug greicziaus negu wisi dabartiniai garlaiwiai.

‖ Berlyno profesorius Witt surado naują planetą musų saulės sistemoj, kuriai dawė wardą Eros. Nauja planeta yra terp Marso ir žemės, du syk arcziaus nuo žemės negu toluma planetos Weneros. Ant sziųmetinio astronomų kongreso atsibuwusio Paryžiuj wiso swieto mokslinczіai sutarė ją naują musų žemės kaimyną tėmyti ant isztirimo jo krutėjimų. 1 d. spalių szių metų, wokiszkas astronomas Wolff surado keturias naujas planataites musų saulės sistemoj. Užtiko jas su fotografijos pagelba.

‖ Mokslinczius Patin perdawė pietinės Amerikos ir Belgijos daktarams naują waistą nuo džiowos, kokį wartoja pietinės Amerikos indijonai. Waistas tas yra tai arbata isz lapų augmenies wadinamo calagua. Pietinės Amerikos ir Belgijos daktarai, kurie darė bandawones, pripažįsta naudingumą to naujo waisto prie gydymo džiowa serganczių. Gal but tame yra kiek teisybės; ir waistas nuo drugio ir karszczіawimų, chinina, yra perimts nuo pietinės Amerikos indijonų.

Kas tai yra?

Lietuwiszkuose laikraszcziuose sawo laike buwo patalpintas Atsiliepimas p. Eremino, kuris szaukėsi lietuwiszkos wisuomenės pagelbos ant iszleidimo jo surinktų ir apdirbtų su natoms dainų; žadėjo net iszleistą knigą siųsti ant Paryžiaus parodos. Dabar jau paroda seniai pasibaigė, o apie pažadėtą knigą nieko ne girdėt. Gal ji jau atspausta? Priderėtų iszsiuntinėti aukawusiems pinigus pažadėtus per atsiliepimą exemplicrius. Jeigu knyga ne iszeitų, butų labai ne gražu, tas sumažintų tik žmonių užsitikėjimą swietiszkiems, pasiminty garbę wisų laiewamanių.

Aukawęs ant iszleidimo knigos.

Isz Amerikos.

Wergai isz nauju amerikoniszku pawaldiniu.

Aamerikoniszkiems kapitalistams truksta doros,ir sanžinios, principus jie mynioja, jeigu eina apie uždirbimą milijonų. Paveržidami nuo Iszpanijos salą Portorico, arba užimdami salas Havai, per laikraszczius garsino sawę iszliuosuotojais tų salų nuo werguwės. Kas dabar pasirodo? Sztai amerikoniszki kapitalistai gabena dabar Portorico gywentojus kaipo wergus ant Havai salų cukraus plantacijų. Sztai dabar laiwas "Arcadia" atgabeno į New Orleans 400 tokių wergų portorikonų, kuriuos perweż ant Havai salų. Randas ne drysta kapitalistų įwedamą werguwę kokiu nors budu stabdyti.

Sniego dargana.

Wolsenburg, Col. 27 d. gruodžio, aplinkinėse szito miesto siautė baisi sniego dargana ir dideli szalcziai. Wisos terpkalnės sniego užnesztos ir per tai per kalnus negalima nė pereiti, nė perwažiuoti. Nežinia dar, kąs atsitiko su kalnakasiais dirbancziais Coronado kastynėse. Laike tų darganų pražuwo daug besigananczių galwijų.

Kiek surinko kwiecziu.

Pagal atskaitą statistiszko biuro Washingtone, ant wiso ploto Suwienytų Walstijų pereituose metuose surinko isz wiso 522229-505 buszelių kwieczių, arba po 12,29 buszelio nuo akro. Tame buszelių skajtliuje 350021409 buszelių buwo žieminių kwieczių ir 172204096 wasarinių.

Kare terp baltweidžiu ir juodweidžiu.

Indianopolis, Ind. Miestelyj Cementville, Ind. užgimė nesutikimai terp negrų ir baltweidžių. Matomai baltweidžių jerzinti,negrai apsiginklawo. Baltweidžiai, kadangi jų czia yra mažiau, ne drysta iszeiti isz namų. Jie atsiliepė prie szteto gubernatoriaus reikalaudami milicijos, kadangi jerzinti negrai gali juos iszskersti. Kol milicija atėjo, užgimė musztynės, kuriose kelios deszimtys žmonių likosi sužeistų, o trys sužeisti mirtinai.

Graži dowana.

New York. Sunus garsaus milijonieriaus Rockefellerio, prezidento Standard Oil Co. paskyrė $250000 ant parengimo augsztesnių mokslų mergaiczių mokyklos New Yorke. Tėwas gi jo padowanojo wėl 1 milijoną dolių Chicagos uniwersitetui. Ne reikia wienok užmirszti, kad Rockefelleriai į umą laiką surinko daugybę milijonų per skriaudą darbinjkų, todėl ir už jo dowanas ne jam, bet jo nuskriaustiems darbinjkams priguli garbė.

Musztynes.

Bangor, Me. Medžių kirtėjų stowyklose prie Chose terp darbinjkų užgimė kruwinos musztynės, kurias pagimdė tikėjimiszki ginczai pakelti dwiejų darbinjkų: Hennessey ir prancuzo Quielette. Pradėjus musztiesi dwiem, į tarpą su kuolais ir kirwiais įsikiszo ir kiti. Musztynėse 20 žmonių likosi sužeistų, terp kurių yra diktai teip sunkiai sumusztų, jog ne galės iszgyti. Isz Bangor pareikalawo policijos ir daktarų pagelbos.

Indijonai nori pasikelti.

Sitka, Alaskoj. Kaip praneszа isz czia, aplinkiniai indijonai, baltweidžių skriaudžiami, užsi laiko ne ramiai ir rengiasi atkerszyti sawo skriaudėjams. Baltweidžius apėmė baimė, kadangi po aplinkines gywena daug indijonų, o mieste Sitka yra tik 55 amerikoniszki kareiwiai. Mums rodosi, jog ant apsaugojimo baltweidžių nuo indijonų ne reikia ginkluotos kariaunos, bet reikia baltweidžius iszmokyti supratimo, jog ir indijonai yra toki jau žmonės kaip ir amerikonai, o tąsyk indijonai jų ne skers. Kitų rasų žmonis skriaudžia rods ir kitos ciwilizuotos tautos, bet nieks turbut teip bjauriai nesielgia su kitokios kilmės Diewo sutwėrimais kaip amerikonai. Už tai jų wisi nekenczia. Amerikoj indijonus baigia naikinti, tuom tarpu iszpaniszkose Amerikos republikose indijonai ne nyksta, bet dauginasi. Teisingumą amerikonų jauczia gerai ir newa isz werguwės iszliuosuoti pietinių sztetų negrai.

Paskendo garlaiwys.

Seatle, Wash. Sugrįžę czia isz Alaskos garlaiwiai "Bertha" ir "Dolphin" atgabeno žinią, jog Amerikos pacztinis garlaiwys "Tillamosk" laike smarkios wėtros pabaigoj lapkriczie mėnesio paskendo su wisais ant jo buwusiais žmonėms, nė wienas isz buwusių ant paskendusio garlaiwio žmonių ne iszsigelbėjo.

Pawoge dideles wertes paczto siuntini.

Detroit, Mich. Ant geležinkelio pasažierinės stacijos mieste Wyandotte, Mich. pawogė paczto siuntinį, kuriame buwo bondsų už 100000 dol. ir gatawų pinigų. Netoli stacijos rado isztusztintą paką, o darbinjkai alkalijų dirbtuwių ant geležinkelio szėnių rado daug czekių ir kopertų, kurios buwo atidarytos.

Nelaime ant geležinkelio.

Spocane, Wash. Ant Great Northern geležinkelio, netoli Cutban, taworinis trukis perwažiawo szeszis darbinjkus dirbanczius prie taisymo kelio ir užmuszė wisus ant wietos. Wisi užmuszti buwo japoniecziai.

Gaisrai.

Olympia, Wash. Namuose Lavery, netoli czia, sudėgė trys waikai jų sawinjko. Kada užgimė ugnis, namieje tėwų ne buwo, wien paliktas bernas kapojo malkas ant kiemo. Pamatęs, jog užsidegė namai, norėjo waikus iszwesti, bet kol prisiartino prie namų, expliodawo ant wirszaus sukrautas dinamitas, expliozijos deganti namai tapo iszardyti.

Calgary, Canada. 26 d. gruodžio siautė czia didelis gaisras, kuris isznaikino didžiausias miestelio pardawinyczias ir hotelius. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $150000.

Dubois, Pa. Netoli nuo czia, kaime Sigel užsidegė namai Herrgerio. Ugnyje pražuwo pati Herrgerio ir dwejatas waikuczių, treczįjį gi motina spėjo iszmesti per langą.

Expliozijos.

Kinghton, Mich. Biuruose "Western Express Co." atsitiko nuo nežinomos priežasties expliozija, kuri paskui pagimdė gaisrą. Ugnis ne tik pagadino triobą, kurioje tilpo kompanijos biurai, bet isznaikino siuntinius. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $150000.

St. Joseph, Mo. Nuo expliozijos pecziaus užsidegė Providence Methodast Episcopal Church. Bažnyczia beweik su wisu sudegė, o pastorius Leonard likosi mirtinai apkultas.

Keyser, W. Va. Netoli Dunbin, Pacahontes pawietyj, dirbant naują Coal & Iron Railroad geležinkelį, atsitiko baisi dinamito expliozija, prie ko 6 darbinjkai likosi ant wietos užmuszti, o 5 sunkiai sužeisti. Užmusztiejie tapo į szmotelius sudraskyti. Expliozija atsitiko gal per neatsargumą paczių darbinjkų, kurie padėjo netoli besikurinanczio peczіaus dinamitą, o tas nuo karszczio expliodawo. Sužeistiejie, kuriems tapo nutrauktos rankos arba iszdegintos akys, meldė daktarų, kad juos perszautų, kadangi geriaus mirti, negu neregiais arba raizais buti.

Isz darbo lauko.

¶ Scranton, Pa. Pakėlė sztraiką tarnaujanti ant czianykszczių ulyczinių karų.

¶ Lawersville, W. Va. Traukiasi czia sztraikai darbinjkų Eagle Glass Co.

¶ Wheeling, W. Va. Darbai czianykszcziose dirbtuwėse eina gerai.

¶ Shinnston, W. Va. Szitose aplinkinėse bus atidarytos kelios naujos kastynės.

¶ Waren, Oh. Stato czia naują liejinyczią, kurioje ras darbą 300 darbinjkų.

¶ Mingo Junction, Oh. Czianykszcziose dirbtuwėse darbai eina gerai, dirba pilną laiką.

¶ Pittsburg, Pa. Allegheny Steel and Iron Co. stato prie 5 ave. naują plieno liejinyczią.

¶ Upshur, W. Va. Rengia czia naujas anglių kastynes, kuriose neužilgio prasidės darbai.

¶ Valant, Pa. Rengia czia dwi nauji anglių kastyni, kuriose petilps prie darbo 300 darbinjkų.

¶ Middletown, Oh. Sudegė czia Middletown Pump dirbtuwės ir wisi jose dirbę darbinjkai ne teko darbo.

¶ Louisville, Ky. 1700 darbinjkų czianykszczios Tobacc Co. pakėlė sztraiką. Jie reikalauja didesnio už darbą užmokesnio ir panaikinimo tulų apsunkinimų ant darbinjkų uždėtų.

¶ Haselton, Oh. Youngstown Iron & Steel Co. rengia czia naują dirbtuwę, kurioje ras darba 250 darbinjkų.

¶ Lexington, Mo. Darbinjkai Mc Grew kastynių pakėlė sztraiką, todėl tegul nieks czia neina darbo jieszkoti.

¶ Blackbird, Mo. Blackbird Coal Co. reikalauja 50 iszlawintų kalnakasių. Darbai czia traukiasi 8 wal. kas dieną.

¶ Elizabeth, N. J. Dirbtuwės The Sugar Mfg. Co. bus padidintos, o paskui priims prie darbo daugiaus darbinjkų.

¶ Sharon, Pa. Akmenų skaldinyczіose Sharon Limerton Co. neužilgio prasidės darbai. Prie darbo patilps 100 darbinjkų.

¶ Chicago, Ill. Czianykszczios Crane Co. dirbtuwės ant Kalėdų dawė wirsz uždarbio dar 5% metinės algos wisiems darbinjkams.

¶ Central City, Ky. Czianykszcziose anglių kastynėse dirba daugiaus darbinjkų negu jų reikia, todėl isz kitur atkakę ne gali gaut darbo.

¶ NewKensington, Pa. Sztraikai Arnold stiklo dirbtuwėse pasibaigė. Per sztraikus darbinjkai pasiliuosawo nuo pirkimo wisko kompanijos sztoruose.

¶ St. Paul, Min. Kapitalistai isz Wisconsino ketina neužilgio pastatyti dideles popieros dirbtuwes mieste Grand Rapids, Min.

¶ Buttler, Pa. Hamilton Battle Factory padidįs szitas įtaisas. Dirba dabar jose 200 darbinjkų, neužilgio priims jų daugiaus.

¶ Pittsburg, Pa. Darbai sziuom tarpu eina czia gerai, dirba weik wisos dirbtuwės. Jones & Langhlin Co., sawo dirbtuwėse ant South Side pradėjo dirbti.

¶ Linton, Oh. Darbinjkai czianykszczių kastynių pakėlė sztraiką. Nesutikimai pakilo už tai,kad kastynių sawinjkai ne nori pristoti prie unijos.

¶ Danora, Pa. Stato czia didelę plieno dirbtuwę, kurioje nuo pradžios kowo mėnesio prasidės darbai. Patilps prie darbo 1200 darbinjkų.

¶ Milwaukee, Wis. Susitwėrė czia kompanija su 1 milijonu doliarų kapitalo, kuri neužilgio pastatys dideles garinių maszinų dirbtuwės.

¶ Pitt-burg, Pa. Užgimė sztraikai Bakerton Coal Co. kastynėse netoli Barnesboro, Pa. Penkios kastynės prigulinczios szitai kompanijai likosi uždarytos.

¶ Pittston, Pa. 2500 darbinjkų Lehigh Valley Coal Co. kastynių Heidelberg, Durrance, Prospect ir Franklin sugrįžo prie darbo, kadangi mat kompanija sutiko iszmokėti uždarbį kas dwi sanwaiti.

¶ Birmingham, Ala. Darbai sziuom kartu eina czia gerai. Southern Car & Foundry Co. pastatys czia dideles karų dirbtuwes, kuriose nuo liepos mėnesio prasidės darbai.

¶ Wheeling, W. Va. Netoli nuo czia, kapitalistai isz Union town, Pa. pirko 6000 akrų žemės su anglimis, kur parengs kelias naujas kastynes.

¶ Sprigfield, Ill. Darbinjkai kastynių Diamond Coal Co. pakėlė sztraiką. Darbinjkai reikalawo, idant kastynių sawinjko sunus ir peczkurys pristotų prie unijos, bet kad tie atsisakė ir kastynių sawinjkai atsisakė juos wersti prie iszpildymo reikalawimo, darbinjkai pakėlė sztraiką.

¶ Stevens Point, Wis. Czianykszczios popieros dirbtuwės bus padidintos; nuo pawasario priims daugiaus darbinjkų. Dirbtuwes Caye Furniture Co. bus uždarytos ant atlikime reikalingų pertaisymų. Paskui priims prie darbo daugiaus darbinjkų.

¶ Iron River, Mich. Czianykszte kastynes dabar taiso, todėl prie kasimo darbų nėra. Ant pawasario atidarys daugiaus rudos kastynių, tai darbą lengwiaus bus gauti. Kada pradės geriaus dirbti, bus "Lietuvoj" pagarsinta. Dabar galima gauti darbą tik prie kirtimo medžių giriose. Moka iki 28 dol. ant mėnesio ir duoda boardą.

A. Draugelis.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....52½c
Prusiszkos markės po.....24½c

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c. ant paczto kasztų.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Isz Broklyno, N. Y.

Linksma ant szirdies darosi, randant laikraszcziuose žinias, jog tulose lietuwiszkose kolonijose griebiasi prie darbo ant tautiszkos dirwos ir lietuwaitės, kaip tai girdėt Lawrence, Mas., New Britain, Con. ir kitur. Musų merginoms wienok ne galima nė užsiminti ne tik apie darbus ant tautiszkos dirwos, bet ir apie reikalą moterims apszwietimo ir apsitaszymo. Nors czia ne mažai gywena lietuwaiczių, bet terp jų kaszin ar rastum nors wieną, kuri užsiimtų skaitymu apszwieczianczių protą knįgų arba laikraszczių. Musų merginos ne tik paczios szalinasi nuo szwiesos, bet neužkenczia skaitanczių wyrų, laiko tokius už bediewius, nepildanczius Diewo prisakymų. Mat tos nabagės tamsumą, spangą pildymą formų laiko už Diewo prisakymus; jos ne gali suprasti, jog tie jų neužkenczіami už skaitymą gerų rasztų wyrai daug geriaus pildo Diewo prisakymus negu jų garbinami tamsunai ne kenczianti swietiszkos įtalpos knįgos labiaus negu szėtonas szwęsto wandens. Daugelis tų musų merginų garbinamų wyrų geriaus pildo szinkoriaus negu Diewo prisakymus; wietoj rażanczіaus ir knįgos mieliau griebia kazyras.

Mielos seserys! Szalinkitės kaip galėdamos nuo wyrų tamsių palaidunų, kurie wien ant girtawimo ir pesztynių praleidžia atliekamą laiką, nes gawusios tokį, laimės ne sulauksite; ne siszalinkite nuo apszwiestesnių, gražiaus besielgianczių, stengkitės paczios labiaus apsiszwiesti, o tąsyk, nors jus niekintų niekszai, užsipelnysite ant paguodonės wisų geresnių žmonių.

Ne tik wertos nupeikimo musų merginos, bet ir moterys niekuom geresniu ne užslima kaip lankymu kumuczių, apkalboms; kitos maukia alų, dar kitos loszia kazyroms su neturinczіais darbo burdingieriais. O jau kaslink neszwarumo namieje, tai isz to jau lietuwiszkos moterys placziai pagarsėjo. Tulų lietuwiszkų waikų net negalima pažinti kokios parwos weidas, baltas ar juodas; stotkai wisi, kiek tik jų turi, wisi ant stalo, kadangi mat darbszczios lietuwiszkos moterėlės ne turi kada stalą nuwalyt, nė wai kuczių nupraust. Grindys niekada ne mazgotos yra tikru lizdu weisimuisi wisokių ligų, dėlko daug mažų waikų mirszta lietuwiszkose szeimynose ir tai tankiausiai per neszwarumą motinų.

Žinoma, kad paskendusios tinginystoj, negalinczios namieje apsiliuobti moterys nesirupis apie apszwietimą, bet jos paczios ne pasiganėdina sawo tamsumu, stengiasi ir wyrus sulaikyti nuo apszwietimo, nuo tautiszkų darbų. Man kartą įsisznekus su czianykszczioms moterims apie tautiszkus reikalus, apie draugystes, wiena lietuwiszkų waikų motina sziteip atsakė: "Acziu Diewuž, asz gerą wyrą turiu: ką jam liepiu, tą jis ir daro ir į nė jokią draugystę ne priguli". Sunku mums su tokioms lietuwiszkoms moterims pakelti musų tautystę ir užaugyti waikus gerais tėwynainiais.

Tokios moterys ir geriausius wyrus į niekus pawerczia. Paweikslus to matome ant kiekwieno žingsnio. Daugelis juk wyrų, kol buwo neapsiwedę, buwo gerais tautiecziais, mėgo szwiesą, bet kaip tik apsiwedė su kokia nieko nesuprantanczia tamsune, iszsižadėjo szwiesos, ant jos akis užmerkė, bijosi knįgos ar laikraszczio laikyti, kad užtai nieko neiszmanantі pati namų į pragarą ne pawerstų.

Mielos seserys! meskime tinginį, griebkimės prie darbo, prie apsiszwietimo. Imkime už pawizdį moteris kitų augszcziaus už mus stowinczių tautų, kurios ir namieje užlaiko szwarumą, rupinasi apie sawo ir sawo waikų apszwietimą, ne tik paczios užlaiko meilę sawo tautos ir tewynės, bet ją įkwepia sawo waikucziams, o wienok per tai ne tik ne wirsta į stabmeldystę, bet tikėjimą ir Diewo prisakymus užlaiko geriaus negu musiszkės bijanczios szwiesos ir tautiszkų darbų moterys. Ne tik swetimų tautų moterys per apsiszwietimą daugiaus jau cziasi laimingesnės, bet ir jų wyrai turi geresnį buwį. Bandykime ir mes tokio jau gywenimo, o greitai pajusime, kad tas yra geresnis už meilę tamsos.

Ei abejonė szalyn nuo musų!
Szalyn pailsimas ir nusiminimas!
Szenai wiltys, eik noras prie (triusų.
Iszkilmė dwasios, nepailsimas!

Lietuwė.

Isz Grand Rapids, Mich.

Czianykszte "Susiwienyjimo" kuopa po wardu Simano Daukanto beweik wisai pairo. Priežastis to yra nesutikimai už tikėjimą. Už tikėjimą kilo wai dai ir ant galo sanariai turėjo pasitraukti, niekaip ne galima buwo susitaikyti. Administracija ne mokėjo prideranczіai pildyti sawo pareigų, neįstengė užsimokėti iszeigų ir turėjo apleisti salę. Dabar toj wietoj yra lietuwiszka karczemėlė. Už iszirimą musų kuopos turime tiesą kaltinti ir Susiwienyjimo organo "Tėwynės" redakcįją, už negerą pildymą sawo pareigų. Pagal konstitucįją sanariai,pilnai užsimokėję,turi gaut "Tėwynę",tuom tarpu nuo 37 nr. daugiaus neatėjo. Tas pagimdė sanarių neužsitikėjimą, jie pradėjo sanprotauti, jog jeigu teip eina su"Tėwynę",tas pats gal but ir su posmertine, ir wiens po kitam atsisakė nuo Susiwienyjimo. Už negawimą "Tėwynės" numerių ne galima kaltinti paczto, kadangi lygiai laiszkus, kaip ir kitus laikraszczius wisi gaunam sawo laike, wien su "Tėwyne" tiek laimės ne turėjome.

F. Sidaras.

Isz Paterson, N. J.

Lietuwių yra czia pusėtinas burelis: apsiwedusių yra 35 szeimynos, pawienių beweik tiekjau, taigi drauge su wirszum 100 ypatų. Gaila wien, kad tame skaitliuje daug yra sulenkėjusių, kurie gėdisi sawo prigimtos kalbos, nusiduoda jos ne mokį. Daug czia yra tokių, kuriems wisai ne rupi lietuwiszki tautiszki reikalai.

19 d. sausio pereitų metų susitwėrė czia lietuwiszka Sz. Kazimiero Dr., kuri 6 d. sausio 1901 m. turės metinį susirinkimą, ant kurio bus renkami nauji wirszinjkai ir bus paduoti ant apswarstymo kitoki swarbus dalykai.

Darbai iki sziol ėjo czia pusėtinai, tik dabar ant neaprubežiuoto laiko sustojo lokomotywų dirbtuwės ir per tai 1600 darbinjkų ne teko darbo.

J. M.

Isz New Yorko.

Paskutiniame laike Brooklyno ir New Yorko lietuwiai labiaus subruzdo, terp jų žymiaus apsireiszkė noras apsiszwiesti, daugelis kimba prie skaitymo moksliszkų knįgų ir geresnių laikraszczių. Tik per wienus pereitus metus "Lietuva" ir "Vienybė" gawo czia apie 250 naujų skaitytojų, ne skaitant senų; iszsiplatino ne mažai moksliszkų knįgų. Dabar sunku rasti lietuwiszką grinczią, kurioje ne butų mėnėtų laikraszczių ir moksliszkų knįguczių. "Ateitis" teiposgi turi czia diktai pasekėjų. Kunįgai, ypacz jaunesnėji gentkartė, teiposgi ne snaudžia ir darbuojasi, kaip moka. Nors "Katalikas" užgina ir užmeta "Vienybei" melagystę kaslink atsibuwusio kunįgų seimo, bet seimas toks mėnesį atgal isztikro czia atsibuwo, swarstomi buwo reikalai uždėjimo naujo laikraszczio. Isztikro pasisekė nutarti, kadangi laikrasztis pradės neužilgio iszeidinėti. Ant susirinkimo buwo 6 lietuwiszki kunįgai, o terp jų pagarsėjęs paskutiniuose laikuose isz tąsynių su parapijonais už pinigus, teiposgi kitas pirma wisų lietuwiszkų kunįgų wisaip iszniekintas, kol prie kunįgų trusto ne prigulėjo, dabar jį gal net kada nors dar apszauks kankintiniu už tikėjimą. Laikai mat mainosi ir nuomonės musų wadowų turi taikytiesi prie aplinkybių, gaila wien,kad tos nuomonės keicziasi ne ant naudos lietuwiszkos wisuomenės tik ant jos zkriaudos.

Kriauczių darbai priesz Kalėdas apsistojo.

Susirinkimo Komitetas(?) turėjo sueigą, ant kurios rinko naujus wirszinjkus ir iszrinko: prezidentu — P. Incą; sekretorium—J. Naujoką; kasierium — P. Stankewyczių. Likosi teiposgi nutarta parsikwiesti su prakalboms Drą Szliupą ir kunįgą W. Dembskį. Prakalbos atsibus 6 ir 7 d. sausio.

Naktyj 22 į 23 d. gruodžio patiko nelaimė Susiw. Liet. Laisw. kasierių Wincą Gustaitį: sudėgė jo kriaucziszka szopa ir maszinos wertės 1000 dol., teiposgi gatawo darbo už 500 dol. Sudegė ir kriaucziszka szopa p. Jasulewyczio, kur ugnis įsidirbo blėdies ant 1000 dol.

Daugmatys.

Wardan Teisybės.

Mylintis teisybę skaitytojas, perskaitės Nr. 50 "Lietuvos" korespondencįją isz Grand Rapids, Mich. užtiks joje daug neteisybės. Korespondentas twirtina, buk Grand Rapidse nėra lietuwių suprantanczių tautiszkus reikalus. Tas neteisybė. Yra czia gana tuos reikalus suprantanczių, tik tie kiti ne sutinka su keliais czia gywenanczіais, kuriems rodosi, jog pildantis tikėjimiszkas pareigas ne gali but geru tautiecziu, kad užlaikanti katalikiszką tikėjimą ne gali but tikrais lietuwiais. Tie norėtų, kad wisi turėtų tokias jau nuomonės kaip ir jie, stengiasi sawasias wisiems primesti. Isz to ir kyla nesutikimai. Ir waikas gali suprasti, jog erzinimais, piktumu nieko gero ne galima nuweikti. Priežodis sako: su pluoksna tulžyje dažyta ir geriausias rasztinjkas nieko gero ne paraszys, o musiszkiai žmonių saužinios reformatoriai ir prie prastų rasztinjkų ne gali but priskaityti; jiems labiaus rupi pasėti nesutikimus, suerzinti lietuwius—todėl tai jie ir griebiasi apkaltinimų ne paremtų ant tikrų faktų.

Tas pats korespondentas kaltina kun. Pangonį ir apszaukia jį kaipo lenkyntoją ir migdytoją lietuwių. Tas teiposgi, jeigu teisingai žiurėsime, ne bus teisybė. Kunįgas Pangonis nesikisza į lietuwiszkus reikalus, jis yra prabaszczium lenkiszkos parapijos. Jeigu jis peikia ką ir bara, tai ne už tautiszkus, bet už tikėjimiszkus ir doriszkus reikalus. Daboti tikėjimą, naikinti nedorybę, juk tai kunįgo priderystė isz jo paszaukimo! Sziaip gi kun. Pangonis nėra niekesniu už kitus lietuwiszkus arba lenkiszkus kunįgus, o už daugelį net geresnis, ką jau rodo tas, kad czia nėra ergelių ir nesutikimų už parapijos pinigus.

Nė czianykszcziai lietuwiai nėra teip užmigę, nė draugystė Sz. Petro ir Powylo nėra teip be wertės, kaip tai korespondentas p. Warteliszkis perstato: draugystė turi sawo salę ir ant jos yra lietuwiszkas paraszas. Prie Susiwienyjimo priguli 7 ypatos. Jeigu daugiaus ant tautiszkos dirwos ne galima nuweikti, tai tas paeina nuo to, kad mes, budami ne wienokių nuomonių, terp sawę dėl nenuolankumo ne galime susitaikyti. Mes, pasidalinę į diewuoczius ir į szliupinius arba walnamanius, wieni kitiems stengiamėsi kenkti, wiens kitą niekinti. Su tuom juk mieriu atsiliepė ir p. Warteliszkis, norėdamas pakutenti tikinczius. Isz tokio kutenimo wienok naudos nėra. Neseniai atsirado treczia peiliininkų ir bėlininkų partija, bet jos sanariai ne priguli nė prie diewuoczių, nė prie walnamanių, nė prie tautiecziu; jie yra belininkais ir niekuom daugiaus. Už juos wisų lietuwių nieks ne gali kaltinti.

P. Sidarewyczius.

Labai mums ne malonu, kad dėl tendentiszkų korespondencijų, kokias ats unczia tuli korespondentai, reikia paskui westi be galines, be jokios naudos polemikas ir joms paskirti wietą laikrasztyj. Korespondencijos paremtos ant tendentiszkų iszmislų arba spėjimų, be tikrų faktų, kokius wisada galima but darodyti, kenkia labai jaunai musų laikrasztystei. Ypacz tokioms atsižymi Amerikos lietuwiszki laikraszczіai. Kas tą piktą sėklą pasėjo, tas daug blėdies mums padarė. Laikrasztis tai ne iszmislų wieta, jame turi tilpti wien gryna teisybė. Red.

Isz Onawa, Me.

Darbinjkai dirba czia giriose prie kirtimo beržų. Uždirba nuo $20—26 ant mėnesio ir gauna walgį. Žiemos czia szaltos ir sniego buwa mažiausiai po 4 pėdas storai. Dabar yra sniego ant 3 pėdų, o 14 gruodžio szaltis buwo 25° žemiaus zero pagal Celciaus termometrą.

Lietuwių dirba czia 9, terp jų 5 paeina isz Wilniaus gubernijos, bet tie sawę wadina lenkais. Lietuwiszkų rasztų tie wilniszkiai broliai ne skaito, kadangi pagal jų nuomonę lenkiszka kalba ėsanti geresnė: lenkai, girdi, turėję sawo karalių ir wėl jį gausę, o lietuwiszka niekur ne tinka (oj tinka ji ir tai labai: [uniwersitetuose prie kalbų mokslų nieks be lietuwiszkos ne gal apseiti, lenkiszka gi czia ne reikalinga. Red.).

Užsiminus jiems apie reikalą szelpimo musų kankintinių, jie wisai ne gali suprasti kas tai do pauksztis tie lietuwiszki kankintiniai, kitokių kankintinių kaip szwentą Waitiekų wisai ne pažįsta. Paaiszkinus apie musų kankintinius, wienas tiesiog atsake: "tegul ne skaito, kas yra caro uždrausta, tai nieks ne kankys". Tokia mat nuomonė ir toks supratimas Diewo prisakymų yra pas tulus musų brolius wilnieczius!

Ir su kitokiais gražiais darbais pasirodo musų wilnieczіai. Neseniai tai wiens, tai kitas darbinjkas pradėjo pasigesti tai pirsztinių, tai kitokių mažmonių; nors lietuwių nieks ne nužiurėjo, bet jie paskui,susipykę,wiens kitą apskundė ir tokiu budu jų ne gražus darbai iszėjo į aikszte. Laimė dar, kad jie sawę lenkais wadina, o ne lietuwiais.

Darbinjkas.

Isz Lawrence, Mass.

Darbai eina czia prastai, dirbame tik po dwi dieni ant sanwaitės. Labai daug žmonių yra czia be darbo.

Daugelis czianykszczių lietuwių ne turi tautiszko supratimo, paskendę tamsybėse, tie ne kenczia szwiesos, apszwiestesnius duodanczius jiems geras rodas swietiszkuose dalykuose pawerczia į szliuptarnius, prawardžiuoja salaweiszіais, bediewiais ir tt. Kada wienok tokius pasiekia nelaimė, tai jieszko rodos pas tuos iszniekintus "bediewius" arba pas swetimtauczius ir už rodą dar gerai užpundyja arba ir užmoka. Kamgi mums jieszkoti pagelbos pas swetimtauczius ir už tai brangiai dar užmokėti? Mes priwerstі swetimų pagelbos jieszkoti prie mažiausios progos todėl, kad mes nemokyti, ne žinome, kaip reikia sawę gelbėti.

Sziądien ne wienas musų brolis gerai uždirba, kaip kitas net geresnį turi uždarbį už ne wieną mokytą, bet turėdami progą ir iszteklių ne mislyja spie iszlawinimą sawo proto. Tie wargszai mat ne supranta, kad jeigu ne butų nė fabrikų, nė didelių pardawinyczių ir mes niekur ne galėtume uždarbio rasti. Prie wedimo dirbtuwės ir pardawinyczios juk reikia sziokio tokio mokslo. Net musų broliams nuolatai pasitaiko reikalas raszyti, tai jie turi melsti kito, kad jiems sziokį tokį laiszkelį pas tėwus ar gimines paraszytų į Lietuwą, arba isz ten atėjusius laiszkus kad perskaitytų. Su sawo tamsybe, per musų ne suprutimą, mes ėsame kitų tautų iszjuokiami. Tamsiejie musų broliai ne tik pats nieko ne weikia per sawo nesupratimą ant musų tautos labo, bet niekina ir stabdo darbus kitų, pawydl sawo broliams, pats nieko geresnio dirbti ne mokėdami. Jeigu wisi butų tokiais, kas isz mus butų? Jeigu mes ne turėtume rasztinjkų dirbanczių ant musų wisų naudos, tai neturėtume nė laikraszczių, nė knįgų ir negalėtume ne tik žinoti, kas ant swieto yra, bet nepažintume nė Diewo, nė jo prisakymų. Tą ir matome pas musų tamsunus, kurie nrekaip ne gali suprasti swarbiausio Diewo prisakymo, liepianczio mums mylėti artymą kaipo pats sawę. Apie meilę artymo, terp sawęs besipjaudami, mes mažą turime supratimą, o wėl Diewo prisakymuose pasakyta: "kas ne myli artymo, tas ne myli nė Diewo". Wisokius reikalingus rasztus ir pamokinimus rupina mums apszwiestesni broliai, iszleidžia juos kaipo knįgas ant musų wisų naudos. Skaitykime tik tuos rasztus, o pasikels ir musų protas, pats geriaus suprasime musų pareigas kaipo lietuwių ir kaipo žmonių. Jeigu musų tėwynėj po Maskolių ir Prusų waldžia skriaudžia mus ir stabdo pasikėlimą, tai Amerikoj tokių stabdymų nėra, czia galima atlikti darbus, rengti įtaisas galinczias mus pakelti; naudokimės todėl isz liuosybės ir stengkimės pasikelti. Ne snauskime, kaip snaudėme iki sziol.

Tauteris.

Isz wisur.

¶ Bawarijos randas rengiasi į kraszto gimnazijas ir techniszkas mokyklas įwesti priwerstiną mokinimą maskoliszkos kalbos.

¶ Japonijos pakrantėse, prieszais Namadza, paskendo japoniszkas kariszkas laiwas Tsakishima. Prie to prigėrė 120 žmonių.

¶ Telegramai isz Windobonos paduoda, buk Warszawoj žandarai suaresztawo 52 lenku. Apkaltina juos už sukalbį priesz randą.

¶ Londono laikrasztis "Daily Express" paduoda, buk Peterburge likosi suaresztuoti 300 studentų newa už platinimą socijalistų mokslo.

¶ Airijos pakrantėse, prieszais Cork portą, paskendo japoniszko randо garlaiwys "Sente". Isz buwusių ant jo 17 žmonių—12 prigėrė.

¶ Pagal atskaitą amerikoniszko wirszinjko ant salų Filipinų, jenerolo McArthuro, yra ant tų salų 30000 raupais serganczių cziabuwių. Daugiausiai tokių yra ant salos Viscayas.

¶ Stacziatikiszkas sinodas Maskolijoj prisakė wisose cerkwėse rinkti aukas ant pastatymo puikios maskoliszkos stacziatikiszkos cerkwės New Yorke.

¶ Wokietijoj nusibankrutino po randо protekcija stowėjęs hypotekos bankas per wisokias prigawystes jo urėdnįkų ir įtraukė į bankrutystę daug wisokių užsiėmimų.

¶ Kalėdos szį metą Anglijoj buwo labai sziltos, Devonshire ir ant salos Wight žydi dar rožės daržuose. Sziltas oras per Kalėdas buwo teiposgi Prancuzijoj ir Wokietijoj.

¶ Antrą dieną Kalėdų Berlyne teip buwo szilta, kad soduose matyt buwo, kaip wasarą, lakiojanczias peteliszkes, muses ir kitokius wabalus. Teip szilto oro per Kalėdas nieks czia ne atmena.

¶ Pietinę Maskoliją, waisingiausią jos dalį, szį metą pasiekė badas. Ukinjkai, negalėdami iszmaityti sawo szeimynų, atweda waikus į walszczіaus kanceliriją, czia juos palieka, o pats apleidžia namus ir pulkas traukia į kitus Maskolijos krasztus; kiti waikus palieka apleistuose namuose, o pats keliauja ant uždarbių kitur, kur žmonės bado ne kenczia.

¶ Prancuzijoj uždėjo mokesczius ant bažnyczių užlaikomų swetimų krasztų kunįgų, bet daugelis tokių kunįgų protestuoja, kreipiasi prie sawo randų; Prancuzijos randas ant protestų ne paiso. Paryžiuj uždarė jau bažnyczią užlaikomą angliszkų kunįgų passijonistų ir reikalauja užmokėjimo 20000 fr. mokesczių. Jeigu ne bus greitai užmokėta,bažnyczią parduos per aukcijoną.

¶ Wokietijoj pradeda skystiesi, kad dėl Amerikos konkurencijos Wokietijos,iszdirbystė puola. Sztai dabar wienoj isz pramoningiausių prowincijų, Szlezijoj, uždarė daug fabrikų, kiti sumažino skaitlių darbinjkų dėl negalėjimo parduoti iszdirbimų. Wokiszki laikraszczіai kwieczia wisus Europos krasztus susijungti į kruwą, daryti wiens kitam palengwinimus ir tokiu budu užkirsti kelią amerikoniszkiems iszdirbimams.

¶ Jauna Holandijos karalienė mokinasi dabar wisokių kalbų: iszmoko jau, apart sawo prigimtos kalbos, gerai kalbėti ir raszyti: wokiszkai, prancuziszkai ir angliszkai; dabar mokinasi kalbų sawo kolonijų pawaldinių—malajiszkos ir jawaniszkos. Sawo pawaldinių kitokios kilmės kalbų nesimokina nė maskoliszkas carpalaikis, nė Wokietijos waldonas, bet stengiasi tokias kalbas isznaikinti. Už tai 4 milijonai holandiecziu waldo kolonijose 30 milijonų kitaip kalbanczių ir nereikalauja szimtų tukstanczių kareiwių ant suwaldymo kolonijų, o Maskolija arba Wokietija sawo pamusztuose krasztuose turi laikyti tukstanczius kareiwių.

¶ Paryžiaus apeliacijos sudas nusprendė ant penkių metų kalėjimo amerikoną Goffray, kurisai, pasigarsinęs kardinolu wyskupu isz Washingtono, rinko po wisą Prancuziją pinigus newa ant atwertimo į katalikiszką tikėjimą indijonų Uolinių kalnų; laike miszias daugelyj Prancuzijos bažnyczių, skaitė praneszimus apie sawo paties pawojingus ant naudos katalikystės darbus terp indijonų Uolinių kalnų. Jeigu but apsisaugojęs nuo praneszimų, gal but dar ilgiaus galėjęs žmonėms akis monyti ir juos prigaudinėti, bet isz praneszimų pasirodė, jog kardinolui

truksta elementariszko mokslo, kuom ir atkreipē ant sawęs nužiurējimą. Isz tirinējimų pasirodē, kad tas kardinolas wyskupas, kuris dryso katalikiszkose bažnycziose laikyti iszkilmingas miszias, ne tik ne buwo tuom, už ką sawę perstatē, bet ne buwo nē kunįgu, tik paprastu amerikoniszku prigawēju.

‖ Maskwoje 6 d. gruodžio siautē didelis gaisras; sudegē Muiro ir Milezo krautuwēs. Blēdį ugnies padarytą skaito ant pusantro milijono rublių.

‖ Anglijos pakrantēse, ant Britiszko kanalo, siautē baisios wētros, laike kurių susidaužē dik tai mežesnių laiwelių: terp kitko paskendo angliszkas laiwas "Pegazus", o su juom pražuwo 33 žmonēs. Anglijos pakrantēse susidaužē laiwas "Primrose Hill". Isz buwusių ant jo 35 žmonių tik wienas iszsigelbējo, 34 gi prigērē. Prieszais Portlant susidaužē iszpaniszkas laiwas. Kiek prie to žmonių prigērē, dar nežinia. Austrijos laiwas "Capricorn" paskendo prieszais Kornwalijos krantus. Isz buwusių ant jo žmonių tik 9 iszsigelbējo, kiti gi prigērē. Taunton porte wilnys iszardē porto damus, stowinczius laiwus nutraukē nuo inkarų ir sugrudo į kruwą; du laiwai likosi paskandyti, penki gi drucziai pagadyti. Walijos pakrantēse laike paskutinių wētrų teipogi ne mažai žmonių prigērē. Bristol kanale laiwas "Zefiro" susimuszē su kitu ir drucziai tapo pagadytas. Prie to 9 jurinįkai prigērē.

Prispaudimas lenkų Wokietijoj.

Ar rasi, brolau, tokią szalį, kur waldžia teip persekiotų apszwietimą, kaip Lietuwoj? Kiekwienas swetimtautis nusistebēs, iszgirdęs, kak dēl wienų literų gudai persekioja mus už kiekwieną lietuwiszką knygelę, dēl wienų literų pilni kalējimai prigrusti lietuwių. Isztikrųjų, mes twirtai tikējome, kad tik wieni tamsuoliai gudai 19 amžyj gali teip elgtis, bet....apsirikom.

Swetimos wieszpatystēs nieko gero negali pasimokinti nuo Gudijos, jei tik skriausti silpnesnius, trukdyti wisokiais budais apszwietimą. Gudai wisas sawo spēkas padējo, kad pawersti 3 su wirszum milijonus lietuwių į burliokus, į aklus tarnus caro. Iszgirdo apie tai wokiecziai,—patiko, žinia, ir jie tuoj griebēsi už darbo. Po wokieczių waldžia yra dalis Lenkijos; ten gywena daugiau kaip pustreczio milijono lenkų. Juos ir užsimanē wokiecziai pawerst į wokiecziu: pirmiau gerumu, o dabar jau pradeda kanczių rodyt, grumot kalējimais.

Isz pradžių perkēlē į Lenkiją 10 tukstanczių wokiecziu, bet jie paskendo terp lenkų, kaip laszas wandens jurēse. Uždraudē lenkams eiti isz Austrijos ir Gudijos į Wokietiją aut darbo, bet isz to nieko gero neiszējo; tik tiek: darbininkai susimažino, mokestis už darbą pasididino ir wokiecziai pradējo rēkt, kad jie ne gali iszsimokēti, gywent ne gali! Mat, didžiausi dwarai ten wokiecziu rankose.

Bet iki sziol tai da buwo tiktai pradžia. Lenkai ne labai rusiminē—mislyjo, kad isz to wokiecziu szokinējimo nieko ypatingo neiszeis. Mokyklose jų waikus mokino ir lenkiszkos kalbos, tikējimą iszguldē lenkiszkai, turējo sawo spaudą, net į wieszpatystēs rodą (parlamentą) pakliuwo keli lenkai.

O wokiecziai nenori teip greitai atsisakyti nuo pradēto darbo, kad ir jis niekam netikęs. Ypacz ministeris Studt nori užsipelnyti tokį jau paminklą kaip Murawjew — Korikas. Dabar neseniai uždraudē jis iszguldinēt mokyklose lenkiszką kalbą, net tikējimo werczia wokiszkai mokintis; wieszose wietose: suduose, rasztinycziose, pacztuose teipgi uždraudē lenkiszkai kalbēt.

Toks pasielgimas waldžios labai sujudino žmonēs. Net kunįgai, kurie iki sziol dēl sawo kiszeniaus, ar dēl ko kito laikydawo pusę wokiecziu,—ir, jie pasidarē jų prieszais.

O waldžia wis waro sawo. — Neseniai Poznaniuj patupdē į kalējimą ant 5 dienų Janiną Omankowskytę už tai, kad ji mokino lenkiszkai skaityti darbininkų lenkų waikus. Pasodino ją į tokį urwą, kur nē didžiausių wagių nē žmogžudžių niekad nesodindawo. Gerai ir mums žinomi yra toki urwai. Juk mokint waikuczius skaityt, tai didesnis prasikaltimas už wagystą arba žmogžudystę,—pramokę skaityt, sziek-tiek apsiszwietę sermēgiai, nebesiduos teip sawę skriausti, teipgi wogti kruwinai jų uždirbtą skatiką. Kambarēlis, kur patupdē Omankowskytę, mažytis, wos pusantro žingsnio galējo szian ten žengti, nē stalelis neįsiteko; lubose ne didelis ir tai dar per pusę uždarytas langelis; szilti saulēs spinduliai negaiwino jos. Sēdējo nabagēlē patamsēje; niekad nē žiburio neduodawo.

Lenkai, gywentojai Poznaniaus, patyrē apie wiską. Jų szirdis perēmē baisus piktumas ant barbariszkos waldžios ir paguodonē Omankowskytei. Nutarē iszkilmingai ją pasitikti. Policija, patyrusi apie tai, iszleido ją porą adynų priesz paskirtą laiką; bet ir tada jau buwo susirinkę mynios žmonių priesz duris kalējimo. Wos tik pasirodē mergina ant slenksczio, tuoj atsimuszē į jos ausis garsus szauksmas susirinkusiųjų. Darbininkai szoko prie jos, norējo ant rankų parneszti ją iki jos namų—ką tik atsiprasze Omankowskytē; daugybē žmonių nulydējo iki pacziam jos butui. Paskui wakare įtaisē ant jos garbēs didelį pokylį; daug telegramų isz Prusų Lenkijos, Galicijos ir tikrosios Lenkijos nuoszirdžiai sweikino kankintinę. Ant rytojaus žymiausiejie lenkai Poznaniaus atneszē jai glēbius žolynų. Wienoj redakcijoj įtaisē fondą wardo Omankowskytēs; už surinktus pinįgus pirks waikams neturtingų lenkų lenkiszkus elementorius. Wokiecziu waldžia pamatē, kad per drąsiai pradējo: per sawo atkaklumą tik skaitlių prieszų padidino. Toliau gal atsargiau pradēs elgtis....Bet žingeidu, ką gudai atsitikus tokiai iszkilmei darytų?

Lenkai da labiau pradējo sznairuoti į wokieczius germanizatorius; o jei isz jų paczių tarpo atsiranda toks iszgama, tai atsisako nuo jo pažinties ir draugystēs. Dabar neseniai wienas lenkas, Chrzanowski, pardawē wokiecziui sawo žemę. Lenkai baisiai įnirszo ant jo, nes parduot wokiecziui žemę, tai wistiek ką platint wokietystę sawo kraszte. Dabar wisi lenkai, wisi giminēs ir pažįstami atsisakē nuo jo; garsas apie jį perlēkē per wisą Wokietijos Lenkiją, ir nē wienas tikras lenkas, pažinęs jį, nepriimtų jo po sawo pastoge.

Isztikrųjų, czia puikus pawyzdis lietuwiams. —Kad ne butų pas mus tų judoszių iszdawikų, tos gaujos burliokų, ar-gi ne kitaip platintusi apszwietimas? O kad mes teip darytume su kiekwienu iszgama, kaip lenkai padarē su Chrzanowskiu, argi butų jų tiek daug priwisę?

Seniai jau pradējo plaukti daugybē lenkų į didelę Wokietijos sostapilę Berlyną. Pramokę sziek tiek wokiszkai, jie dažniausiai iszsižadēdawo sawo prigimtos lenkiszkos kalbos, užmirszdawo sawo krasztą ir jų waikai jau budawo "tikrais" wokiecziais; tik iszkraipyta lenkiszka prawardē rodē, kas jie per wieni....juk ir pas mus ne mažai yra tokių "tikrų" lenkų arba maskolių! Per ējo daug metų. Wokiecziu waldžia užsimanē waru pawersti wisus lenkus į wokieczius; tada ir Berlyno lenkai, naikinami waldžios, pabudo isz ilgo miego. Jų skaitlius siekē 50 tukstanczių. Pamažēli pradējo jie telktis į draugystēles ir draugystes, įsitaisē sawo spaudą, sawo kasdieninį laikrasztį ir wis tolinosi ir tolinosi nuo wokiecziu. Mažiems waikucziams įkurē pradines mokyklas; jose mokino lenkiszkos kalbos ir istorijos Lenkijos. Lenkai ramiai sau sēdējo ir laikēsi sawo. Bet sztai, wieną gražią dieną uždarē wisas lenkų mokyklas, uždarē ir werczia leisti waikus į wokiszkas mokyklas....

Sunku, broliai, darosi ant szirdies pamislijus, kiek da prieszų turi apszwietimas. Waldžia wisur stengiasi laikyti žmonēs tamsybēj, nes tada ji su jais, ką nori, tą daro, kiek nori, tiek lupa. Bet mes twirtai tikime, kad neužilgio ateis ta laiminga dienelē ir užszwies per musų langą giedri saulelē! Tikime, kad ir lietuwiai, jeigu isztriwos, jeigu ne nupuls, sulauks geresnių dienų.

V. Kapsukas.

Nauji metai prasidējo. Pasiskubinkite užsiraszyti "Lietuva", kad turētumēt wiso meto numerius. Wēliaus užsiraszant gal pirmujų pritrukti.

Uzsiszalyma iszgydys su wiena diena.
Imk "Laxative Bromo Quine Tablets". Gausi kiekwienoje aptiekoje už 25c. Jei nepagydys, sugrąžins pinigus. Ant kiekwieno boxello yra parasas E. W. Grove.

Knygu Katalogas.

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, kataliszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos miszių, miszparu ir daugybe kitu; miszių maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos; psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rąžancziai, stacijos, karunka, keli-lika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele. isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus drukas. Miera 3¼x4¾ coliai. Szitu knygeliu apdarai irrpekes yra sekanczios:

No 1. Prasti druti apdarai, auksinti krasztai....**50c**

No 2. Prasti druti apdarai, auksinti krasztai, apkaustytos briaunos pasidabruotomis bletelemis. su kabute...**75c**

No 3. Moroko skuros minkszti apdarai, apvalus kampai, auksintas paraszas, kvietka ir krasztai....**$1.25**

No 4 Francuziszkos gluodnios skureles apdarai, apvalus kampai, auksinta kvietka, kryžius ir krasztai......**$1.50**

No 5. Abdeta baltais slaniaus kaulelias, su 3 sidabriniais medalikeliais, aksomo nugara, apkaustintos briaunos auksinti krasztai....**$.150**

No 6. Baltos celiulioidos apdarai, iszkilusios kvietkos, su dviems kabutemis auksinti krasztai....**$1.50**

No 7. Baltos celiuloidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszklotos sidabru ir perlu, su dwiems kaulinemis kabutemis....**$2.00**

Knygos sawos spaudos.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieta dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi....**30c**

Aritmetika. Knyga iszsimokinimui rokundu. Preke....**25c**

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti cielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke....**35c**

Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszkąją ekonomiją. Kokiais keliais isidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo....**35c**

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu iki sziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra anglis, geležies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ažeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, koki juose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikszystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per kelets dienu nenusileidžia arba nenuteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelais: mapu, gyvuliu ir tt....**$2.00**

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir szono. Preke....**$2.50**

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo ważiuoti in Amerika, kokios kares buwo, koki ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke....**$1.00**

Drutuose, gražiuose apdaruose....**$1.35**

Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie suplesze kun. V. Dembskis....**10c**

Kaip geriausiai laidoti numireli? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldė kun. V. Dembskis....**15c**

Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima....**15c**

Lietuwiszkas Lementorius su poteriais, katekizmais ir mistranturo....**15c**

Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti....**75c**

Drutuose, gražiuose apdaruose....**$1.00**

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra aprasyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistuciu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteiyste yra mums naudinga ar bledinga....**15c**

Lietuviu prateviai Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po valdžia persu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu prateviai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą....**50c**

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams....**25c**

Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit, isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo Inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus....**50c**

Apdarytas....**65c**

Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos....**25c**

Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus waikszczodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kantrei iszkentejo....**20c**

Pamokslai Izminties ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 12 gražiu, juokingu ir izmintingu paskaicziu Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamokinanczių skaitimu tegul nusipezka szią knįngelę, o gardžiai pasijuoks, žmonese tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti izmintingą atsakymą....**50c**

Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslėliais: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslainę....**25c**

Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: padystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai stowinczias ypatas. Pasveikinimai (pavinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose....**50c**

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka paszwesta jaunumenei....**25c**

Senu Gadyniu Iszsyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsoną; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanalus ar imdami isz žemes anglis, randa giliai palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado czielus, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos sieksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žveries kuno užaugo jos eile keliolikos sieksniu storio. Moksliniczai isz to semia brangiausia mokslą susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augsztesnes veisles, ir pagal storumo ir senumo žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo spreusti, kaip senai ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir apie 150 paveikslu invairiu senu gadyniu iszn ykusiu sutverimu. Preke....**$1.00**

Žmogus Nepluszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graži apysakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingomis apsivedusius. Szita apysakele užima kiekwiena jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes....**10c**

Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin's, Verte Drugys, Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikmes: kaip iis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keicziasi in vandens laszelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukritę didelius darbus veikia: sniegas kartais užlengia cielus kaimus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdamas nuo saules keicziasi in vandeni ir užlieja laukus, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes....**10c**

Knygos swetimos spaudos.

Anima Vilis, naujausia ir graziausia pasaka, kuriai skaitytojas atsidžiaugti negales....75c

Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 10c

Apieka Diewo, pasaka....$1.00

Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprieteliu wedancziu isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapultv. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprieteliu, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprieteliu apsisaugoti 10c

Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti. 30c.

Aesbola, ir teip mokintuve del vaiku, sutaisyta torius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinancziu straipsneliu, prie pabaigos gi poteriai ir prisakymai....20c

Amerika Pirtyje, komedija Keturakio....10c

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudžia Viespaties Jezaus....5c

Andersono pasakos, P. Nerio. 10 gražiu pasaku vienoje knygeleje....15c

Angliszkai-lietuviszkas žodynelis, sutaisytas kn. P. Saurusaiczio. turi apie 3500 žodžiu: angliszki žodžiai iszguldineti lietuviszkai....50c

Birutes dainos " " 10c

Budas gydymo. Daktariszka knyga....40c

Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke " " " $1.00

Dainu skrynele " " 20c

Dailyde arba patarmes stalioriams, surinktos isz naujausiu knygu. su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai rankvedis mokinantiems ir mokantiems stalioriszką darbą....40c

Duonos jieszkotojai, apysaka H. Senkiewicziaus....35c

Etnologiszkos smulkmenos, D-ro J. Basanavycziaus. Moksliszki lietuviu praeites tyrinejimai. su viena mapa....25c

Etnologiszkos smulkmenos 25c

Egle žalcziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramai parasyti Aleksandro Gužuczio 25c

Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwiu padejimo 10c

Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos 15c

Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kurią lietuwiai jau daug kartu girdeja yra 50c

Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apsakymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in žiemiu karalystes skersai kalnus Alpomis wadinamus, perwersta ant lietuwiszko Kn Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwasiszku nauju pasiskatimu tegul nusiperka szę kningelę....30c

Gywenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinejimus suraszytas....15c

Inrankiai szventos Inkvizicijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo kataliku tikejimo ant žemes. Parasze Mac Do nald. Labai akyva knygute....10c

Isz ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoje. Parasze kn. Dembskis. Szi knyga paduoda svarbiausias iszt traukas isz szventos Bibilijos, kurias perskaitę suprasit, kas yra Biblija ir kodel kunigai draudžia ją žmonems skaityt....75c

Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudinga moksliszka knygele....10c

Istorija Europos su mapoms 50c

Istorija gražios Katrukos " " 10c

Istorija iszlaiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c

Istorija gražios Magelenos 15c

Istorija septyniu Mokytoju " " 50c

Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Žanawykas....40c

Išganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c

Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi....15c

Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus 50c

Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes 5c

Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume....10c

Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru " 25c

Kaip ivytie pinigus ir turta " 10c

Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai " 10c

Kas teisybe tai nemelas puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo " 15c

Kristijonas Duonelaitis . . 10c

Kas yra, o kas bus " 10c

Krumpliu Jonas pasaka 10c

Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuvos žmoniu. Pusl. 64 10c

Kankles, lietuviszkos dainos 4 balsams vyriszkiems sutaikytos: parupino Dr. V. Kudirka. II dalis....30c

Kataliku Bažnyczia ir moks'as pagal Zahn'o, verte kn. A. Milukas....15

Kristijono Donelaiczio Rasztai....40c

Trakiecziu Dzuku dainos, Tyrmiszkiu Andrius (kn. A. Burbos prozaiszki rasztai) Iszleido kn. Milukas. Labai naudinga knyga turinti dideli moksliszka vertę .00

Kapai Didžiu Kunigaikszcziu ir Karaliu Vilniuje. Pagal A. Kirkorą, parasze N. Yra tai istoriszkas iszsznipinejimas apie Vilniaus praeiti pagal paminklus, užsilikusius ant grabvieczių D. L. Kunigaikszcziu ir Karaliu....10c

Keli Žodžiai apie Auginima, paraszyti J. S. Kuokszczio. Labai naudinga knygele tevams, norintiems iszauginti savo vaikus ant sveiku, doru ir naudingu draugijai vyru....10c

Krituoliai szviesos bei abrozai Sutaise Bevardis. Keliolika labai akyvu abrozu perkratanczių tulus tikejimiszkus dogmatus....50c

Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c

Kellos istoriszkos dainos, Gražios ir swarbios apie Lietuwos praeitią, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdynes ir tt....10c

Keistutis, tragedija 5 aktuose del teatru....20c

Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma....10c

Keletas rasztu apie Kražius, paraszyta D. Butkeraiczio. Aiszkiai apraszo pjowyne Kražiuose, kaip tas wiskas atsitiko. kiek ir koki žmones buwo aresztuoti, kiek sužeistu, kiek užmusztu, kiek nusudytu ir tt....15c

vienytose Valstijose platforma....10c

Lietuwiszkos Pasakos. Medega lietuwiszkai mytologijai. Surinkta Dro J. Basanawicziaus. Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias; Perkunas ir velnias. Žmogus ir weinias; Apie raganas ir raganius; Apie Deives, Laumą ir Laumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus, Apie milžinus; Apie žalczius ir smakus; Apie wilktakius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kures dar ir szią dien daugybe lietuwiu tiki buk tai wis buwus teisybe....$1.50c

Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie raszytie, del nemokancziu 10c

Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu " $2.0

Lietuviszkas Albumas, Laida I. Istoriszkos ir szeip jau Lietuvos vietos. Parengtas ir iszleistas kn. Miluko su pagelba prenumeratoriu. Telpa czia gražus paveikslai su trumpais apraszymais žymiausiu Lietuvos vietu, iszdirbimu ir naminiu darbu, kaip tai: Altorius Auszros Vartu su stebuklingu paveikslu Paneles Szvencziausios Vilniuje; Griuvesiai Mindaugio rumo Naumiestelyj; Griuvesiai Lydos pilies; Griuvesiai Krevo pilies, Liszkava; Nauji Trakai; Griuvesiai Medininku pilies; Gelgaudiszkis; Griuvesiai Gedemino pilies Vilniuje; Perkuno szventinyczia Kaune; Kedainiai, Mir, Vysokie Litevskie; Kretinga; Kražiai; Rakiszkio bažnyczia, Kapas Simano Daukanto, Birutos koplyczia. Palanga. Buomas ties klaipeda, Minijos sienis ties Gardžais, Nemunas ties Vilkija, Uke lietuvio Suvalku gubernijoj, tokia jau uke Kauno gub: toliaus eina paveikslai visokiu lietuviu užsiemimu, naminiu padaru ir tt. Apraszymas paveikslu dviejose kalbose—lietuviszkoj ir angliszkoj. Preke....**50c**

Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos 20c

Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui. 10c

Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje. Iszrodo ka gero ar blogo lenkai lietuwiams padare ir ar turime su lenkais laikytis ar nuo ju szalintis....10c

Laisvos Valandos. Eiles. Parasze Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Czia yra surinkta 23 mažesnes eiles garbaus musu poeto, jauname amžiuje in kapus nužengusio. D-ro Kudirkos. Sziose jo eilese kiekvienas skaitytojas ras sau nusiraminimą ir dvasiszką naudą....15c

Laima ir Planetos. Knygele, tinkanti jaunuomenei del smagaus laiko praleidimo, nes isz jos gali nuburti apie savo laimę ar nelaimę, ar myli ji žinoma mergele, ar ją vaikinas myli ir tt....25c

Lietuviszkas Sziupinys. II Laida. Konradas Vallenrodas....5

Lietuviszki Dainiai pradžioj XIX szimtmeczio. Klasiszkai tautiszkas perejoddas Parenge Jr. Jonas....50c

Lietuviszki rasztai ir rasztininkai, raszliaviszka peržvalga Lietuvos Myletojo, ju gyvenimas ir darbai. Czia suraszyti gyvenimai ir darbai visu lietuviu, kurie ką nors gero parasze lietuviszkoje kalboje, kaipo tai: Dr. Basanaviczius, Ivinskio, S. Daukanto, vyskup. Volonczauskio kn. Burbos ir kitu....50c

Lietuvos Kankles, turinczios 72 naujas dainas....15c

Lietuvos Istorija, paraszyta per S. Daukantą. Dvi dideles knygos kožna po $1.50c arba abi už....$3.00

Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakancziai westi kukne 20c

Lietuvystes praeitis, dabartis ir ateitis. Istoriszkai socijologiszkas pieszinys....25c

Lietuviai po maskoliu jungu. Parasze Dr. Pieszinys apie priespaudas ir persekiojimus lietuviu isz szalies maskoliszkos valdžios....10c

Markus ir Aurelianas....10c

Mythai. Pasakos ir Legendos Žemaicziu, surinktos Ed. Veckenstedt'o, verte J. Szliupas M. D. D. I. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus geru ir piktu dievu, apie Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kuriuos senoves lietuviai tikejo ir szi-dien dar nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke....50c

Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trimis abrozeliais . . . 10c

Maskolijos politika su Europa ir kataliszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c

Musu mužikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu . . . 10c

Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kaunieczai ir Suwalkieczai, teipgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke . . . 40c

Medega Simano Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi ka weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug cainu ir kitu gražiu straipsniu Preke . . . 80c

Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems 5c

Nedorybe Rymo Cieeoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 80c

Nesipriesz yk. Komedija grajyjama teatruose 10c

Orleano Mergele, tragedija penkiuose aktuose su inženga, iszleista Tevynes Myletoju Dr tes Yra tai puikiause tragedija grajyjama teatruose, pirma syk iszwersta ant lietuwiszkos kalbos per Winca Kapsa....25c

Olga Liubatovycziute, vaizdelis isz gyvenimo nihilistu. Yra tai gražus ir užimantis apsakymas isz gyvenimo nihilistu Rosijoje, kaip mergina Olga Liubatovycziute, priguledama in nihilistu draugystę, daug sykiu apgavo ruskus czinovnikus ir gaudoma gudriai isztruko isz ju ranku....**10c**

Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose . . . 15c

Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c

Pawargele ir kaip gywena Kynai (Chinai). 2 labai akywos pasakaites....10c

Padejimas Lietuwiu tautos Rusu wieszpatys tej (socijaliszkos pieszynis)....35c

Pajudinkime wyrai žemę. Labai graži pasaka 25c

Patarles ir dainos....10c

Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puikiu dainu . . . 10c

Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kliosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszcziai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu....10c

Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis Dwi gražios pasakeles . . 10c

Pasaka apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslapiu 158. Preke . . . 25c

Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos 15c

Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczių izsmoktie gražiai rasytie 10c.

Pradinis mokslas angliszkos kalbos....75c

Puikus apraszymas isz gywenimo Lietuwiu paraszyta del Amerikos Lietuwiu....$1.00

Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pasakos 20c

Pajauta Lizdeikos dukte arba Lietuwa XIV szimtmetyje, labai graži pasaka....75c

Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis....10c

Pamatai Tikejimo. Parasze V. V. Yra tai kamantinejimai Bibilijos ir nekurie perkratinejimai tikejimo dogmu. Knygele, suteikianti skaitytojui daug maisto iszganingiems dumojimams....15c

Pasakos pagal Krylovą. Parasze eilemis Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Telpa czia 15 pasaku, paraszytu eilemis....10c

Pirmutine paszelpa umai susirgus, teipogi geralai alkoholiniai ir taboka, pagal O. Buivida parasze N. Naudinga žmonems knygele....10c

Paveikslai Parasze Zemaite. Graži pasaka apie vaikina ir jauną mergina ir ju susipacziavimą....20c

Parmazonas arba baisumas Diewo rustybes. Parasze Szwentmikis. Apsakymai isz tikru atsitikimu isz Lietuwos lietuwiszku parapiju....10c

Rankvedis Senoves Istorijos, Dalis II. Graikija. Parenge kn. A. Milukas....40c

Sodnas, apiniai ir bites naudingi pamokinimai sodauninkams ir bitininkams ukininkams ir farmeriams....10c

Stella. Apysaka K. Flamarijono arba viskas ir visur stebuklai ant dangaus ir žemes....15c

Saules ir menesio užtemimai. Pagal M. Brzezinski, parasze N. Lengvoj formoj apraszyta czia apie saulę, menesi ir žemę bei apie burtus tamsiu žmoniu, nesupratanczių priežasczių visokiu gamtoj apsireiszkimu....15c

Simukas ir Magdute vaizdelis isz Lietuvos sodieczių, ypacz jaunimo gyvenimo: parasze J. S....10c

Svaras Juoku. Sutaise Kas Norejo....25c

Vilius Tell. Drama penkiuose aktuose. Vokiszkai parasze Friedrich von Schiller. lietuviszkai verte Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Yra tai geriausias veikalas garsaus vokiszko poeto Schillerio. Dramatiszkoj formoj apraszyta czia kowa už nepriegulmystę szweicaru priesz Austrijos jungą; darbai Szweicarijos patrijotu, terp kuriu swarbiausiu buwo Vilius Tell. Kiekwienam lietuwiui welyjam tą knygą parsikwiesti....80c.

MUSŲ ŽEMĒS AUGMENYS.

Pagal Lunkevyčių ir kitus.

(Tąsa.)

Teip, daugumas atmainų obelių ir grušių skiriasi viena nuo kitos vien savo vaisiais, ant lapų skirtumą atmainų labai sunku pažinti, skirtumus lapuose gali surasti tik įpratę sodaunįkai specijalistai. Tas paeina nuo paties auginimo budo: augintojas stengiasi perkeisti tą augmenies dalį, kurios perkeitimas kuo didžiausią gali atgabenti naudą, visai nesirupindamas apie perkeitimą kitų augmenies dalių. Tą atlieka šitokiu budu.

Augintojas renka kuo geriausias sēklas nuo tų augmenų, ant kurių užtēmyja atsakančias ypatybes ir darbuojasi per eiles gentkarčių, kol išdirba naują atmainą. Maži skirtumai iš pradžių, per eiles gentkarčių persikeičia žymiau ir ant galo iš atsakančiai parinktų sēklų ir užauga nauja atmaina.

Čia ne vienas gali paklausti, dēl kokių priežasčių ant tų pačių augmenų, augančių darže gali atsirasti skirtumai? Priežasčių tų iki šiol ne žinome, žinome vien, kad teip yra. Kaip terp žmonių ir gyvunų, terp visų naminių galvijų, nēra dviejų teip panašių viens į kitą, kad ne galētume vieno nuo kito atskirti, tas pats yra ir terp augmenų. Skirtumai tie gali but ne znaimus, bet visgi pripratęs gali juos užtēmyti. Štai ne pratusiam antai chinietį vieną nuo kito ne lengva atskirti, bet jie pats terp savęs lengvai viens kitą atskiria, kaip atskiriame mes Joną nuo Baltraus, Marę nuo Magdēs. Skirtumai tie apsireiškia ne tik išveizdyj augmenies, bet ir atskiruose organuose. Nēra dviejų lapų, dviejų šakučių, dviejų žiedų net ant to paties augmenies, kurie niekuom viens nuo kito nesiskirtų. Skirtumus tuos kaip kada labai sunku užtēmyti, kaip kada vienok jie yra aiškiai matomi. Teip antai ant augančių giriose riešutų lazdų ant to paties krumo galima užtēmyti šlakuotus lapus, ant kitų atžalų giliaus įkarbuotus lapus. Vienos iš tų ypatybių gali paeiti nuo kokių ne prilankių sanlygų, kitos gi atsigabentos augmenies, kaipo jo ypatybes prie užgimimo ir tos pereina ant augmenų išdygusių nuo tokios šakos sēklų.

Kadangi terp augmenų lygiai žmogaus auginamų, kaip ir terp augančių laukuose be žmogaus truso, kaip sakēme, nēra dviejų tos pačios atmainos, kurie viens nuo kito niekuom ne siskirtų, tai įpratusiam sodaunįkui ne sunku terp jų atrasti tokius, kurie turi atsakančias ypatybes ir iš jų sēklų, per atšakantį parinkimą ir užvaisinimą žiedų dulkēms turinčių teiposgi atsakančias ypatybes žiedų per eiles gentkarčių galima užauginti naują atmainą turinčią geidžiamas ypatybes. Per tokį auginimą sodaunįkams pasisekē sutverti daug naujų atmainų ne tik kvietkų, bet iš musų aržuolų, topelių ir kitokių medžių užaugino daug naujų atmainų besiskiriančių pavidalu ir parva lapų, teiposgi pavidalu viso medžio.

Čia reikia pridurti, jog atmainos tveriasi ir keičiasi ypatybēs ne vien augmenų žmogaus auginamų; keičiasi ypatybēs ir tulų laukinių augmenų be jokio prisidējimo žmogaus. Prie lengviausiai besikeičiančių laukinių augmenų priguli: gervuogēs, gluosniai ir tuli spygliniai medžiai. Antai, jeigu paimti Europoj ir Siberijoj augančius maumedžius (Larix), tai nors vieni nuo kitų teip skiriasi, jog ir ne specijalistai gali skirtumą užtēmyti, bet europinis ir sibiriškas ne tveria skirtingų gatunkų, yra tai skirtingos atmainos išsidirbusios po įtekme kitokio klimato iš vieno ir to paties gatunko.

Taigi matote, jog naujos augmenų atmainos išsidirba po įtekme skirtingų sanlygų be jokio žmogaus prisidējimo, kaip ir per pridējimą jo darbo. Pakaktinas maistas per užmežimą dirvos, lengvinant kovą už buvį per ravējimą ir prašalinimą kitų žmogui ne naudingų augmenų nuo dirvos atsiliepia naudingai ant išsidirbimo ir sustiprējimo augimo organų auginamų augmenų; naudingai atsiliepia ant sustiprējimo tulų augmenies dalių apikaupimas, persodinimas, apipjaustymas šakų. Taigi aišku, kad daugumas žmogaus auginamų augmenų užlaiko savo įgautas ypatybes tik per atsakantį jų auginimą; tie augmenys, palikti pats sau, greitai išnyksta arba išsiveisia, taigi nužudo per auginimą įgautas ypatybes. Ypač greitai išsiveisia palikta sau musų daržuose auginama morka, kuri į porą gentkarčių įgauna kietumą ir ne tinka ant valgio; užtai laukinē morka, pernešta į daržą ir auginama teip kaip ir kitos, greitai įgauna auginamos ypatybes.

Prie darymosi naujų augmenų atmainų ne mažą turi įtekmę kryžiavojimas, taigi užvaisinimas žiedų dulkēmis ne to paties krumo ir ne tos pačios atmainos. Tas atsitinka ne tik su prisidējimu žmogaus darbo bet ir be to, kryžiavai užsivaisina augmenys be pagelbos žmogaus visokiais budais. Terp augmenų augančių laukuose per kryžiavą užsivaisinimą tveriasi maišytos atmainos, kaip tą ne sunku užtēmyti ant gluosnių, rožių ir kitų. Darymasi maišytų atmainų terp žmogaus auginamų atmainų pasilengvina jau per tai, kad ant dirvos vienoje vietoje žmonēs augina daug vienos veislēs augmenų. Kiekvienas supranta, kad augant vieno gatunko arba veislēs augmenims ant vieno ploto prie užvaisinimo lengviaus patenka vaisingos dulkēs vieno žiedo ant motēs kito, kad ir kitokios atmainos but to paties gatunko; jeigu augmenys terp savęs stovēs artymoj giminystoj, žiedas išsivaisįs, išsivaisįs žiedas net skirtingų gatunkų tos pačios veislēs. Ir pats augintojai per atsakantį parinkimą dulkių vienų žiedų ir pernešimą jų ant kitų atlieka kryžiavojimą jų auginamų augmenų. Ant to nuo žiedų, kurių dulkēms nori užvaisinti motę kitos atmainos, nupjauja vyrukus su dulkēms prieš jų nubyrējimą, paskui su pendzeliuku paima dulkes ir atsargiai perneša ant motēs žiedo kitos atmainos arba ir kito tos pačios veislēs gatunko. Per tokį su prisidējimu žmogaus užvaisinimą žiedų pasisekē sutverti daug didelēs vertēs atmainų vaisinių medžių, javų, kvietkų ir ant galo ir rožių atmainas žydinčias po kelis kartus ant metų.

Paprastai maišytose atmainose jungiasi ypatybēs abiejų žiedų, o kaip kada ant to paties krumo pasitaiko dvejopi: vieni užlaiko ypatybes motinos, kiti tēvo; kaip kada vienok iš tokio sumaišymo išsidirba ir visai ne panašus nē į vieną iš tēvų. Vienu žodžiu, per kryžiavojimą galima sutverti naujas atmainas besiskiriančias šiek tiek nuo tēvų, o su pagelba tų naujų atmainų galima tverti vēl naujas. Tvērimas vienok iš maišytų atmainų naujų yra aprubežuotas, kadangi per ilgesnį laiką tokiose maišytose atmainose sunyksta lytiški organai, už tai pasididina lapai ir ugiai, žiedai ne išduoda sēklų. Vyrukai ir motēs persikeičia į žiedo vainikēlio lapelius ir tokiu budu apturime pilnavidures atmainas neišduodančias sēklų.

Daugumas dabar žmonių auginamų augmenų pasidarę per kryžiavojimą dviejų, trijų arba ir daugiaus gatunkų. Teip antai augančios musų soduose obelys yra sutvertos mažiausiai iš penkių, o grušēs iš trijų gatunkų. Tą patį reikia pasakyti apie daugumą darželiuose auginamų kvietkų ir daržovių. Senose gadynēse Europoj augino rožę gališką ir šimtalapę (centifolia); arabai ir žydai augino rožę damasceniškā, kuri ir dabar auga kaipo laukinē Palestinoj ir Sirijoj; mongoliškos gi tautos rytinēs Azijos augino geltoną rožę. Atmainos paeinančios iš sukryžiavojimo visų šitų atmainų buvo auginamos jau grekonių ir rymionų. Dabar jas augina jau visame civilizuotame sviete ir apart trijų senovēs gatunkų, tapo sunaudoti ant to dar keli nauji, kaip antai rožēs chiniškos ir arbatinēs ir per tai tapo sutvertos puikiausios šiądien kvietkų daržuose auginamų rožių atmainos. Kadangi jos ne išduoda sēklų, tai atmainą palaiko per skiepyjimą ant laukinių.

Ant tvērymosi naujų augmenų atmainų ne mažą turi įtekmę pernešimas jų įkitokias negu jų pirmutinēj tēvynēj sanlygas. Iš tikro, daugumas šiądien žmonių auginamų Europoj augmenų ne čia atsirado, bet jie pergabenti ar iš Azijos, ar iš Amerikos. Kad daug augmenų pergabentų iš vieno krašto į kitą, tveria naujoje tēvynēj naujas atmainas, matome tą geriausiai ant musų bulvių. Bulvēs pargabentos iš pietinēs Amerikos iš republikos Chili, kur jos vienok visai ne tveria naujų atmainų, o tuom tarpu Europoj sutvērē jų tukstančius atmainų ir tveria vis naujas, nors čia jos ne labai seniai pergabentos. Tą patį galima sakyti ir apie medį Robinią arba netikrą akaciją, kuri tik pargabenta į Europą išsiveisē į daugybę atmainų. Tēviškē robinios yra Amerika, bet čia ji ne tveria naujų atmainų ir todēl visos gražesnes atmainas, Europoj išdirbtas, atsējo gabenti į pirmutinę to medžio tēviškę iš Europos.

Taigi aišku, jog naujos augmenų atmainos tveriasi po įtekmę auginimo, kryžiavojimo arba hybrydizacijos ir perkēlimo augmenies į kitokias klimatiškas sanlygas; po įtekmę visų tų priežasčių pergabenti iš kitur augmenys greitai tveria naujas atmainas, nors pirmutinēj tų augmenų tēviškēj negalima buvo jų sutverti. Per parinkimą su tinkamoms ypatybēms žiedų ir jų užvaisinimą augintojai tveria vis daugiaus atmainų, o per surinkimą sēklų nuo geriausiai atsižymējusių savo ypatybēms žiedų, jeigu jie išduoda sēklas, užlaiko sykį išdirbtą atmainą.

Žinoma, parinkimas sēklų nuo žiedų žymiausiai turinčių išdirbtas naujos atmainos ypatybes ne sunkus su augmenims žydinčiais kiekvieną metą ir išduodančiais sēklas, kaip antai su žolēms, daržovēms, kvietkoms, bet su kitais augmenims, kaip antai su vaisiniais medžiais, per rinkimą sēklų išdirbtas atmainas labai sunku užlaikyti, kadangi tie medžiai ant žydējimo ir išdavimo sēklos reikalauja kelių, o kaip kiti net keliolikos metų. Ant užlaikymo išdirbtos atmainos vaisinių medžių, renkant sēklas, reiktų čielų gentkarčių, jeigu ant to ne butų kitokio budo. Ant to vienok ne reikia laukti išaugimo sēklų, kadangi yra lengvesnis budas užlaikyti išdirbtas atmainas per ilgus amžius, per padalinimą atskirų dalių, duoti joms galējimą augti savistoviai kaipo atskiras medis. Tą galima padaryti arba priverčiant išdirbtos atmainos šakas, nulenkus į žemę, leisti šaknis ir augti kaipo atskiras medis, arba sodinant į žemę nupjautus ugius, kaip visi daro antai su gluosniais, topeliais ir tt. arba skiepyjant geresnes išdirbtas atmainas ant laukinių atžalų arba ir čielų kamienų. Tuos budus, jeigu ir ne visus, Lietuvos ukinįkai gerai pažįsta.

Veisiant naujas atmainas per privertimą šakų leisti šaknis, palenkiame medžio šaką prie žemēs, ne atskiriame jos nuo motiniško kelmo; vietą, kur šaka susilenkia, pirma įkertame arba ir ties tuom daiktu visai nupjaujame. Toj vietoj paskui išauga šaknys. Tą budą vienok, nors jis ne labai sunkus, retai vartoja. Tankiausiai daugina naujas atmainas per sodinimą nukapotų dalių kaip ir sodinant gluosnius. Ant to tinka kiekviena augmenies dalis, paveikslan, lapai begonijų, akutēs vynmedžių, kaip kada šaknys, tankiausiai vienok ugiai ir atžalos. Dalys tos, įsodytos į žemę, jeigu turi užtektinai šilumos ir drēgnumo, leidžia šaknis ir greitai persikeičia į atskirą augmenį, kurį paskui ne sunku persodyti į tinkamą vietą.

Budo tokio žmonēs išmoko nuo gamtos, kadangi gamtišką dauginimasi šitokiu budu lengva buvo patēmyti ant daugelio augmenų, kaip antai gluosnių, kurie šiądien ir dauginasi beveik vien per sodinimą atskirų dalių, tankiausiai šakų. Žmonēs, užtēmyję kaip gervuogių atžalos, vietoj susidurimo su dirva leidžia šaknis ir pavirsta į atskirą augmenį, pradējo bandyti to paties budo dauginimo naudingų augmenų. Daugelis augmenų turi specijališkus organus ant nelytiško, taigi be sēklų dauginimosi. Organai tie yra tai bulvēs, su kurių pagelba dauginasi daugelis žmogaus auginamų augmenų, kaip antai svogunai, bulvēs, česnakai ir tt.

(Toliaus bus.)

Wietines Žinios.

— Po nr. 632 N. Clark st. salėj "The Lincoln", atsibuwo paukszczių paroda, kuri traukėsi iki wakarui Naujų Metų. Wakare buwo liosawimas wisokių gie danczių paukszczių.

— Gywenantis pn. 2151 N. Clark ul. wokietis Pranciszkus Waidner, walgydamas oisterius, wienoje dėžėje rado didelį puikios parwos žemcziugą, wertą poros szimtų doliarų.

— Netoli East Chicago iszszoko isz rēlių lokomotywa ir wienas wagonas taworinio trukio. Prie to wiena žmogysta likosi ant wietos užmuszta, o trys sunkiai sužeisti, kuriuos reikējo gabenti į ligonbutį.

— Pereitos subatos dieną krautuwēse Marshall Fieldo, ant State St., ant treczių lubų užgimē gaisras. Kol subēgę ugnagesiai spējo ugnį užgesinti, ji pridirbo blēdies ant 75000 dol.

— Ant popiežiaus padawadyjimo, Chicagos wyskupas Feehan iszsiuntinējo wisiems katalikiszkų bažnyczių prabaszcziams paliepimą atlaikyti miszias bažnycziose, 12 wal. naktyj, paskutinēj dienoj senų metų ir pradžioj naujų.

— Trys metai atgal garsus Chicagos milijonierius Pulman, mirdamas, paliko palaikējams 9 milijonus doliarų. Į tris metus palaikai tie pasididino ir dabar pasiekē $17401588. Palaikējai, žinoma, isz to džiaugiasi, nors gal tas pasididinimas ne apsiējo be skriaudos darbinįkų.

— Lenkai jau nuo kelių metų renka aukas ant pastatymo Chicagoj paminklo musų wientaucziui Koscziuszkai, kuris labiaus yra Amerikai užsitarnawęs negu Lietuwai, bėt iki sziol užtektinai ant pastatymo paminklo pinigų ne gali surinkti. Už tai kitos tautos be tokio triukszmo pastatys szį metą paminklus: italijonai sawo garsiam patrijotui Garibuldžiui; prancuzai ir amerikonai—jenerolui Lafayettui; szwedai Ericksonui.

Draugysczių Reikalai

Apgarsinimai draugyscziu mitingu, baliu, pikniku ar kitokiu reikalu—yra priimami tik už užmokesti. Prekes apgarsinimu sekanczios:

Apgarsinimai, užimanti wieta 2 coliu ar mažiau, 50 c. už kiekwiena syki. Kiekwienas colis wirsz 2 coliu 25 c. už kiekwiena syki. Iszleistuvė.

Chicago. Dr-te Sz. Jono Krikszt. tures sawo 5ta metini baliu nedelioj, 6 d. Sausio, 1901, Freiheit Turn saleje, 3417 S. Halsted st. terp 34 ir 35 ul. Sale bus atidaryta 4 wal po pietu. Grajys puiki muzika. Wisus lietuwius ir lietuwaites kwieczia atsilankyti. Komitetas.

Chicago. Dr-te Simano Daukanto laikys sawo menesini susirinkima nedelioj, 6 Sausio, 1901, pusiau 1 wal. po pietu, saleje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan st. ant kurio wisus sanarius ir norinczius prisiraszyti kwieczia pributi.
A. Bijanskas, sekr.

Chicago. Dr-te Liuosybes laikys sawo metini susirinkima nedelioj, 1 wal. widurdienio, 6 d. Sausio, 1901, salei Jono Petroszius, 168 W. 18th st., ant kurio bus apswarstomi labai swarbus dalykai, deltogi kiekwienas sanarys minetos Dr-tes priwalo ant szio susirinkimo pributi. Dr-te Liuosybes.

Apgarsinimas.

Sziuomi praneszame, kad Chicagoje 24 Sejos, 1900m., susitweres Paderewskio Koncertina Kliubas užsiima grajais ant wisokiu baliu, teatru, pikniku ir tt. Grajyja ant wisokiu instrumetu, teiposgi mokina kitus norinczius iszmokti muzikos ant kokio tik kas nori instrumento. Susirinkimus laiko kas ketwergas pas Czeslowa Žilewicziu, 614 W. 17th st. kerte Laflin. Kliubo administracija yra sekanti:
Czeslowas Žilewiczia, prez.
J. Walantinawiczia, vice-prez.
A. Ringaila, sekr.
J. Bijanskas, kasierius.

Pirmas Balius!

Chicago, Lietuwiszkas Paderewskio Koncertina Kliubas, tures sawo pirma baliu nedelioj, 27 Sausio, 1901m. Freiheit Turn saleje, 3417 S. Halsted st. terp 34 ir 35 ul. Prasides 4 wal. po pietu. Inženga wyrams 25 c. Moterims ir merginoms dykai. Grajys to paties kliubo muzika. Wisus lietuwius ir lietuwaites kwieczia atsilankyti.
Komitetas.

Balius! Balius!

Hammond, Ind. Dr-tes Sz. Stanislowo laikys sawo baliu subatoj, 12 d. Sausio, saleje And. Chrustowskio, Magoun ave. ir 149 ul. Prasides 6 wal. wakare ir trauksis per wisa nakti. Įženga wyrams 25 c., merginoms dykai. Meldžiame wisu kuoskaitlingiausiai atsilankyti ant musu baliaus. Komitetas.

Pittsburg, Pa. Wietine Tewynes Myletoju Draugystes kuopa, laikys sawo susirinkima, Nedelioj, 6 d. Sausio, 3 walanda po pietu, rumuose Wytauto Moksl. Draugijos, po nr. 2224 Forbes gatwes, ant kurio užpraszo wisus sanarius kuopos, pittsburgieczius ir aplinkinius, ir wisus tautieczius norinczius prisiraszyti prie kuopos. Teiposgi bus iszdalintos knygeles sanariams, kurie dar ju negawo, ir bus rinkta nauja administracija wietines kuopos.
Wardan kuopos
Jons J. Jasaitis, pirmsedis.

Brooklyn, N. Y. Nedelioj ir panedeli, 6 ir 7 Sausio, 1901m. bus dideli lietuwiu susirinkimai ir prakalbos po nr. 93 Grand st. Nedelioj prasides prakalbos 2 wal. po pietu, o panedelyj 6 wal. wakare. Kalbes Dras J. Szliupas ir kn. B Dembskis. Wisus lietuwius ir lietuwaites, wietinius ir aplinkinius kwieczia susirinkti. Komitetas.

Koncertas ir Balius.

Newark, N. J. Dr-te Dainoriu Dro V. Kudirkos ant sawo metiniu sukaktuwiu tures koncerta ir baliu 5 d. Sausio 1901 m., New Baumann swetaineje kerte So. Orange ir Morris aves, Newark. Koncerte ims dalywuma p. Aldona Szliupiute, grajys piano solo. Įženga wyrui su mergina ir su pasidejimu drapanu 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai kwieczia atsilankyti.
Dr-te D. Dr. W. K.

8-tas Balius.

Philadelphia, Pa. Dr-te Sz. Juozapo tures sawo 8ta baliu panedelyj, 7 Sausio, 1901, Pennsylvanijos swetaineje, 733 Christian st., prasides 8 wal. wakare. Grajys gera muzika. Dainininku draugyste dainuos tautiszkas dainas ir wisi swecziai bus meilingai priimti. Inženga wisiems d y k a i. Wisus lietuwius ir lietuwaites wietinius ir aplinkinius szirdingai kwieczia atsilankyti
Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo draugu: Dominiko Krikczuno ir K. Lewandrawicziaus, abu Kauno gub., Szlauliu paw., kaimo Liaudiszkiu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Frank Norkus,
2 Pagis Court So. Boston, Mass.

Pajieszkau Motiejaus Steponaiczio, Kauno gub., Sziauliu paw., kaimo Rymdžiunu; gyweno Thomas, W. Va. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Win. Radziwilas,
541 Union st. Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo dedes Antano Toliuszio, Kauno gub., Rasseiniu paw., isz kaimo Rubinawo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Izidor Toliuszis,
4500 S. Paulina st. Chicago, Ill.

Pajieszkau W. Trenawicziaus, Juozo Lukoszlau, Julijono Berencos ir Mikolo Meižio, wisi isz Asessniku, Grodno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Z. Trenawiczia,
21 Circle st., Brooklyn, N. Y.

Pajieszkau sawo broliu, Mateuszo ir Kazimiero Stankewicziu, Suwalku gub., Wladislawawo paw. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Peter Stankewicz,
144 Maujer st., Brooklyn, N. Y.

Aukos ant kankintiniu

Sudetos lietuwiu isz Lost Creek, Pa.

W. Waiczunas	25
J. Gawanauckas	10
J. Danesewicze	10
J. Waiczunas	25
A. Senawaitis	10
M. Bridickas	10
M. Roczkus	25
S. Szinkauckas	10
A. Kalwaitis	25
J. Matulionis	10
P. Czernauckas	10
K. Skistimas	10
J. Welibis	10
M. Lewickas	25
S. Szinkauckas	10
W. Cziwinskas	10
J. Stepulis	10
J. Kliszis	10
J. Skistimas	25
J. Brundza	25
M. Brudza	25
Labu	$3.30

Balsai isz publikos.

Teisybe turi iszeiti į aikszti!— Mano pati iszsigydē wien tik Trinerio American Elixir of Bitter Wine (wienintēlis Amerikoje gydantis wynas, pabrikuojamas per Jos. Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.), kadangi tik tąjį wartojant ji atsikrate nuo sunkaus kosulio, dusinusio ją gana ilgą laiką. Dabar ji wēla yra atgawusi lengwą kwēpawimą ir gerą apetitą, ko ji jau nuo seniai neturējo. Todēl tai asz dabar wēl pasteliuoju wisą tuziną bonkų, kuriss teikkitēs prisiųsti kaip weik tai yra galima, kadangi namie jau tiktai pusę bonkos teturime ir asz jokio kito ne noriu kaip tiktai Trinerio Bitter Wine, wienintēlio gydanczio wyno, apsisaugodams nuo bjaurių imitacijų, kurių jau rods gana priwiso! Frank Holaczka, West, McLennan Co., Texas. — Reikalauk to wyno wisose aptiekose arba raszyk pas patį fabrikantą pagal augszcziau padētą adresą. Yra tai geradējystē žmonijai XX to szimtmeczio.

Atsiszaukimas!

Man wažinėjant po Vakarus ir po Naują Angliją teko sueiti daugelį Lietuwių, protaujanczių, kurie nori įgyti didesnį įžwelgimą į klausimus philozophijos ir mokslų (duszią, Diewą, gamtos įstatymus, ewoliuciją, ir tt.). Kadangi tie klausimai aiszkiai yra iszguldyti L. Buchnerio weikale "Pajiega ir Medega" (Kraft und Stoff), ir kadangi sziadien toks weikalas isz tiesų yra reikalingas wisiems laiswamaniams, idant turētų atramą priesz kunigijos melus apie religiją, asz pasisznekējęs su kiliais tautieczials rįžausi apgarsinti prenumeratą ant wirsz minētos knygos. Prenumerata lietuwiszkos knygos, kas dabar nori prigelbēti aną atspaudinti, kasztuos $1.50; po atspaudinimo kasztuos $2.00. Todēl tuos, kurie nori tą knygą turēti lietuwiszkoje kalboje, kwiecziu prisiųsti prenumeratą, ir kaip taps atspaudinta, užsimokējusiejie gaus atlyginimą knygoms tiek egzempliorių, už kiek bus isz ankstо užmokėję. Kasztai spaudos yra dideli, todēl praszau Tautieczių umai su prenumerata iszleidime knygos man pagelmingais buti.
J. Szliupas, M. D.
421 Penn Ave., Scranton, Pa.

Pasarga.

Rosijos waldžia panaikino dabar sziuos popierinius (bumaszkas) pinigus:-rublinias, 5-rublines ir 10-rublines; o ju wieta užstojo auksiniais ir sidabriniais pinigais. Popieriniu yra dabar Rossijoje tik 3-rublines, 25-rublines, 100-rublines ir 500-rublines. Dabar siuncziant į Rosija pinigus per bankas, mažiau kaip 25 rublius reikia taikinti kad siuncziama suma duotusi padaryti isz 3-rubliniu, galima siusti: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21 ir 24 rublius. Szitos wisos sumos duodasi sudaryti isz 3-rubliniu, bet negalima siusti 1, 2, 4, 5, 7, 8, nes szios sumos nesiduoda sudaryti isz 3-rubliniu o bankos negali siuntineti auksiniu ne sidabriniu pinigu tiktai popierinius. Su didesnems sumoms kaip 25 rubliai wargo nera.

Puikiausios pawinczewones ir popieros gromatoms.

Naujausiu ir gražiausiu pawinczewoniu ir popieru gromatoms, importuotu isz Europos, su lietuwiszkais paraszais, turime dabar daugybę. Prekes pawinczewoniu po 15c. 20c. ir 25c. Popieru prekes: 1c., 2c. 10c. 15c. 20c. 25c. arkuszas. Norinti gauti "samples" popieru ar pawinczewoniu, tegul prisiuncza $1. Norinti gauti "samples" abieju popieru ir pawinczewoniu, turi prisiusti $2.00.
A. Olszewskis,
924—33rd St. Chicago, Ill.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Sziaurrytiniuose steituose "Lietuvos" keliaujancziais agentais yra: Win. Kudarauckas isz Lawrence, Mass. ir Jonas Tareila isz Waterbury, Conn., pietrytiniuose steituose Jurgis Kazakewiczius isz Pittston, Pa., Juozas Petrikis isz Philadelphia, Pa. ir P. G. Lorantz isz Pittsburg, Pa.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokēti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knįgas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

Wietiniais agentais: Jonas Naujokas, New Yorke, Stanislowas Rinkewiczius Brooklyne N. Y., Andrius Maczis Shenandoah, Pa., Petras Bieliauskas Mt Carmel, Pa., M. J. Damijonaitis Waterbury, Conn.
"Lietuvos" Iszleistuvė.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 14-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulēs, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. "Vienybē" ant metų kasztuoja $2,00 o ant pusēs $1. Pinįgai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinįgus reikia siųsti ant tokio adreso:
J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

F.P.Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
145 LaSalle st. Room 410. Chicago, Ill.
Telephone Central 3066.

Wienintēlis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminališkas wisuose suduose.

Pigiau kaip kitur!

Czysto aukso, 14 ir 18 K. szliubiniai žiedai; Laikrodžiai ir laikrodeliai pas mane pigiau kaip wisur. Darau naujus ir taisau sugadintus laikrodžius ir laikrodelius, žiedus, draugystem spilkeles ir wisokius auksinius ir sidabrinius daiktus pigiau kaip wisi ir wisa darba gwarantuoju.
F. Prožanskis,
954-33 str. Chicago, Ill.

UKININKAS, Lietuwos ukinįku laikrasztis, iszeina wieną kartą kas mēnesį, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 2½ markēs, Amerikon prisiunējant 4 markēs arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir mokslo, dwimēnesinis laikrasztis, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 3 auksinus, Amerikon ir kitur prisiuncziant 4 auksinus (Markes).

Pinįgus ir laiszkus į **Ukininko** ir **Varpo** redakciją siuncziant reik toks adresas padēti:
J. LAPNAS,
Tilsit (Ost-Pr.) Germany.

Dr. Leonard Landes,
Lietuwiszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardētiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Užtikrina Iszgydyma
wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plaucziu, kepenų, skaudējimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiszku Daliu
iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudējimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybēje.

Dr. Leonard Landes,
134 E.24th St., Cor. Lexington Av.
Offiso walandos: { nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 5po piet iki 8wakare
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 wal. po piet.
Roda per Gromatas Dykai.
Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00
☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Nuima puikiai Fotografijas; už tuziną tiktai
$2.00
ant wiselio ir kitokio reikalo nuima Fotografijas kuopuikiausiai.

Official Publication.

Annual Statement of the Pennsylvania Fire Insurance Company of Philadelphia, in the State of Pennsylvania, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$400.000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company	230.667.67
Mortgage loans on real estate	719.900.00
Loans on collateral security	169.900.00
Book value of bonds and stocks	3.579.797.15
Cash on hand in bank	163.668.27
Tolal net ledger assets	$4.813.927.09

NON-LEDGER ASSETS.

Interest due and accrued	11.363.44
Market value of bonds and stocks over book value	85.292.85
Net amount of uncollected premiums	268.890.50
Gross assets	$5.179.473.88

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book values of real estate	$8.167.67
Special deposits to secure liabilities in Virginia and Oregon	80.000.00
Total	$88.167.67
Total Admitted Assets	$5.091.306.21

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid	18.696.47
Losses, in process of adjustment, or in suspense	164.954.85
Losses resisted	9.563.76
Net amount of unpaid losses	$193.215.08
Tatal unearned premiums	1.556.227.30
Amount reclaimed on perpetual policies	840.018.57
Total liabilities	$2.589.460.95
Less liabilities secured by special deposits in Virginia and Oregon	23.742.00
Balance	$2.565.718.95

INCOME.

Premiums received during the year	$1.648.619.66
Deposit premiums received on perpetual risks	34.412.94
Interest, rents and dividends received during the year	228.353.47
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	11.518.75
Amount received from all other sources	435.00
Total income	$1.923.399.82

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$1.225.528.70
Deposit premiums returned on perpetual risks	17.768.15
Dividends paid during the year	100.000.00
Commissions and salaries paid during the year	459.465.65
Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments)	71.224.65
Loss on sa es, or maturity of ledger assets	12.972.24
Amount of all other expenditures	89.790.84
Total expenditures	$1.976.750.23

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$8.286.583.00
Total premiums received during the year in Ill.	$92.497.66
Total losses incurred during the year in Illinois	$58.804.05
Total amount of outstanding risks	$371.880.866.00

R. DALE BENSON Pres.
W. GARDNER CROWELL Sec'y

Subscribed and sworn to before me this 15th day of January, 1900.
GEO W. HUNT,
(Seal). Commissioner.

Official Publication.

Annual Statement of the Pacific Fire Insurance Company of New York, in the State of New York, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$200.000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company	9.015.50
Mortgage loans on real estate	232.350.00
Book value of bonds and stock	417.000.90
Cash on hand in bank	18.328.87
Total	$676.694.37
Deduct agents' credit balances, borrowed money, and all other ledger liabilities	32.500.00
Total net ledger assets	$644.194.37

NON-LEDGER ASSETS.

Interest and rents accrued	3.227.09
Market value of bonds and stocks over book value	71.505.00
Net amount of uncollected premiums	63.317.62
Gross assets	$782.244.08

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Special deposits to secure liabilities in Georgia	33.500.00
Total Admited Assets	$748.744.08

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid	$37.681.87
Losses, in process of adjustment, or in suspense	49.050.61
Losses resisted	4.083.33
Total amount of claims for losses	$90.815.81
Deduct re-insurance due or accrued	22.552.64
Net amount of unpaid losses	$68.263.17
Total unearned premiums	330.061.66
Due for commissions and brokerage, salaries, rents, interests, bills, etc	10.866.66
Return and re-insurance premiums	11.026.31
Total liabilities	$420.217.80
Less liabilities secured by special deposits in Georgia	8.300.98
Balance	$411.916.82

INCOME.

Premiums received during the year	400.187.89
Interest, rents and dividends received during the year	27.383.96
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	492.50
Total income	$428.064.25

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	276.278.81
Dividends paid during the year	20.000.06
Commissions and salaries paid during the year	135.625.83
Rents paid during the year	2.518.75
Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments)	13 850.27
Legal advertising profit and loss etc	81.63
Amount of all other expenditures	29.447.39
Total expenditures	$483.002.68

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$3.222.494.00
Total premiums received during the year in Ill.	$37.513.11
Total losses incurred during the year in Illinois	$31.536.03
Total amount of outstanding risks	$67.900.249.00

FRANK J. STINSON, Pres.
GEO JEREMIAH, Sec'y.

Subscribed and sworn to before me this 30th day of January, 1900.
GEO R. BRUNSON,
(Seal) Notary Public.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT.
Kauno gub. Szauliu pawieto.
723 W. 18th Street. Nuo 8tos iki 12tos ryto.
Telefonas: Canal 78. Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Geo. M. Glaser, M. D.
Medicinos Daktaras.
Gydo wisokes ligas, turi geriausę praktiką ligose moterių, waikų ir chroniszkose ligose. Teipogi geriausei atlieka aperacijas wisokiuose atsitikimuose,
867 32nd St., Chicago
OFISO WALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 12—2 po pietu ir po 6 wak
Telefonas Yards 885.

Dr. O. C. Heine
DENTYSTAS.
Kerte 31st ir Halsted uliczių, wirszui Aptiekos. Chicago.

AR ESI KURCZIAS??
Wisi kurtini ir sunkus girdejimas dabar yra iszgydomi su pagelba nauju musu isradimu. Tik kurcziais gime ne gali but iszgydyti. Užimai galvoj veikiai praszalinami. Apraszyk sawo liga. Iszegzaminawimas ir roda dykai. Gali patys name iszai ydyti su wisai mažais kasztais.
Dr. Dalton's Aural Institute, 596 La Salle ave. Chicago, Ill.

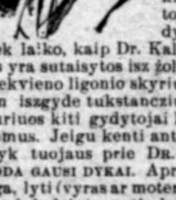
Lietuwiszkas Saliunas.
Jono Gudino.
Mitchel St., Braceville, Ill.
Užlaiko geriausius gerimus ir czysta sale susirinkimams ir baliams.

JAMES J. HIGGINS,
Successor to M. Durning.
Redytojas Pagrabu ir Balsamuotojas Kunu.
Isteigtos 1868 metuose.
167 First St., Elizabeth, N. J.
Telefonas: { Local. 95 / Long Distance .59 B.

A. M. Matusawiczia,
AGENTAS
Wargonu, Pijanu, Siuwamu Maszinu, Cigaru ir Papierosu.
Wargonus, Pijanus ir Maszinas duodu ant 20 dienu ant iszmeginimo. Jeigu per ta laika pasirodys palmtas instrumentas negeru, ar per brangum, asz ji atsiimsiu atgal ir už ta laika niekas nekasztuos. Užtikrinu kad nuo manepirksite wiska pigiau kaip wisoj Amerikoj gales tumet gauti, nes asz wisokius daiktus imu stacziai isz fabriko ir todel galiu pigiau juos parduoti kaip tie kurie isz wholesale ima. Meldžiu tik pameginti, o užtikrinu kad busite užganėdinti.
A. M. Matusawiczia,
208 W. Centre St.
Mahanoy City, Pa.

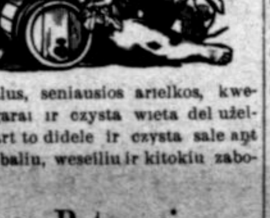
Lietuwiszka Grocerne.
Atidariau nauja Sztora, kuriame užlaikau wisokius walgomus daiktus, apatinius drabužius, cigarus, papierosus tabaka, gromatoms popieras, pawinczawones ir wisokius kitus daiktus szeimynoms reikalingus. Wisi taworai szwieži, o prekes pigesnes kaip kitur. Užkwieczu wisus atsilankyti, o busite užganėdinti.
J. K. Chmelauskas,
878-880 W.33rd st., CHICAGO.

DR. KALLMERTEN.
GARSINGAS SPECIJALISTAS

Chroniszku, Nerviszku ir privatiszku ligu vyru, moteriu ir vaiku. Ligonius gydo per laiszkus.
$1,000
Nagrados duos kiekvienam gydytojui, kuris iszgydys tiek ligoniu su tiek laiko, kaip Dr. Kallmerten. Gyduoles yra sutaisytos isz žoliu ir szaknu del kiekvieno ligonio skyrium. Dr. Kallmerten iszgyde tukstanczius ligotu žmoniu, kuriuos kiti gydytojai laike už neiszgydomus. Jeigu kenti ant kokios ligos, raszyk tuojaus prie Dr. Kallmerten. o roda gausi dykai. Apraszyk gerai savo liga, lyti (vyras ar moteriszke) amžy, kiek sveri, indek truputi plauku ir už du centu pacztine marke, o gausi atsakyma ar galima iszgydyti ar ne. Adresas:
DR. F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

—Tikrai Lietuwiszkas—
Saliunas.

Geras alus, seniausios arielkos, kwepianti cigarai ir czysta wieta del užeiwiu. Apart to didele ir czysta sale ant mitingu, baliu, weselliu ir kitokiu zabowu
Jonas Petroszius,
168 W. 18tht. Kerte Union. Chicago.

Zemlapis Lietuvos ir Latvijos.
Lietuviszkoje kalboje, atspaustas loiniszkoms litaroms Peterburge, gaunamas pas: Inžinieriu A: Maciejevskį.
Nevskij prospekt. n. 111 b. 73.

THEO PROULX
ADVOKATAS IR KONSULIS.
JONAS—MOŽEIKA,
Assistentas ir Notary Public.
ROOM 601-602
87-89 E. Washington st., Chicago, Ill.
Thelefon: Central. 2621.
Užsumame civiliszkoms ir kriminaliszkoms provoms. Geriausei iszvarome provas už sužeidimus. Musu ofise galima susikalbeti visokiomis kalbomis, verteju nereikalaujame.
Jonas Možeika gyvena po nr. 31 W. 14th pl., kur galima ji rasti iki 9 val. kas rytas.

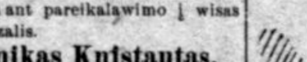
Wisi — wyrai — pas —

Baltrukoni!!
Rasite szaltą alų, seniauses arielkas, wyną net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos.
Atsilankykite po nr.
11 N. River Side St.,
Waterbury, Conn.

Seniausia Lietuwiszka Banka
Siuncziа pinigus į wisas dalis swieto. Apmaino pinigus wisokiu žemiu. Parduoda szifkortes ant wisu liniju už pigiausę preke. Asz esiu jau 11 metų szeme biznyje, ir wisada stengiausi ir stengsiuosi žmoniu reikalus teisingai atlikti.
S. Mack,
212 First St. Elizabethport, N. J.

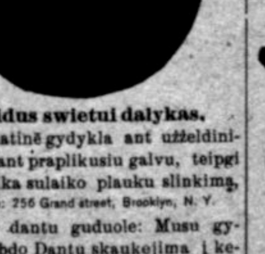
Lietuwiszkas
Cigaru Fabrikas.

Dirbu cigarus isz geriausio Tabako. Kas wiena surukys, pasigers teip, kaip nuo alaus arba degtines. Prekes mano pigesnes kaip wisu, kokius kitur perkate po 10c. pas mane gausite po 5c. Pristatau cigarus szimtais ir tukstancziais biznieriams ant pareikalawimo į wisas Amerikos szalis.
Dominikas Knistautas,
943 S. 2nd. St., Philadelphia, Pa.

Kas prisius $8.00,
Aplaikys $10.00 werta maszinukę gromatoms drukuotie su geriausioms drukoriszkoms įtaisoms ir su wisais reikalingais lietuwiszkoi raszlawoi ženklais, kaip we: ą ų ž ir tt. Ant szios maszinukes gali drukuoti netik suauge wyrai, bet ir 3 metu waikai, mokslo prie to nereikalauja, ant pirmo pažwilgio kiekwienas supras kaip su ja darba pradeti. Kas prisius $1.00 aplaikys 50 puikiu popieru gromatoms raszytie su puikioms kwietkoms, apskaitymais ir pawinczewonems. Mažiau kaip už $1.00 niekam nesiuncziame. Adresuokit teip:
W. Kudarauckas,
Box 234, Lawrence, Mass.

STERN
3431—3433 So. Halsted Str.
—Parduoda—
Czewerykus, Waiku drapanas, Lowu apredalus,
Wuolaktinius Taworus, Szalikus, Apatinius apredalus, marszkinius ir kelnes. Taworai geriausi. Prekes pigiausios.
Iejimas musu sztoran tik po nr. 3431 So. Halsted St. į wisus departamentus

Žingeidus swietui dalykas.
Tikrai wienatinē gydykla ant užželdinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkimą.
Branch Office: 256 Grand street, Brooklyn, N. Y.
Geriausia dantu guduole: Musu gyduole nustabdo Dantu skaukejima į keles minutas. Mes sawo Gyduoles gwarantawojam. Preke tik 20c. Imant 6 bonkutes $1.00. Siuncziam Pacztu ir į swetymas szalis. Budas kaip jas wartoti yra parodytas keliose kalbose.
Norēdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite: The J. M. BRUNDZA CO., Box 2361. New York. U. S. A.

Ar Tawo peczius reikalauja pataisymo?
Jeigu teip, tai pirk wisus reikalingus prie peczious daiktus pas
Outlet Furniture & Stove Co.,
3249 S. Morgan St.
o jie sutaisys tawo peczių dykai. Teipgi turime didelę daugybę wisokių peczių už pigiausią prekę, pigiau kaip fabrike.

A. L. GRAICZUNAS,
......LIETUWISZKAS DAKTARAS......
772 Milwaukee ave, CHICAGO, ILL.
Priima Ligonius { nuo 8 iki 10 ryto. / nuo 12 iki 1 po piet / nuo 7 iki 9 wakare.
Ateik pats arba gali paszaukt į savo namus. Gydau pasekmingai ir didžiausioje paslaptyje užlaukau užsikretanczias, limpanczias-gedingas ir prastoto vyriszkumo ligas. Atsiszaukentiems per laiszkus duodu rodą.

STATE MEDICAL Dispensary
76 E. Madison Str., CHICAGO, ILL.
(arti McVickers Theatre.)

Klausk rodos pas seną Daktarą. Galwa musu mediciniszkos įrednes, su geriausiais attestatais užbaiges medicina, turi liga praktika, yra kalbininku, autorium ir specijalistu gydyme slaptu nerwiszku ir chroniszku ligu. Tukstancziai jaunu žmoniu tapo jo iszgelbeti nuo prieszlaikinio kapo, sugražintas iems wyriszkumas ir tewystes laime.

Prastotas wyriszkumas, silpnumas nerwu, isznaudotas systemas, prastota atmintis, neapkentimas draugystes, prastota energija, prieszlaikinis susikuprinimas, meszlungis bei abelnas nusilpnejimas, wis tai yra pasekmems jaunystes iszdykumo ir neiszmintingumo. Jus gal esate dar tik pirnam ligos stadiume, bet atminkit, kad jus sparcziai artinates į paskutini. Taipgi negul klaidinga geda ar didyste nesulaiko jus nuo praszalinimo kancziu. Daugelis jaunu wyru, nesirupindami apie sawo padejima daejo to, kad jau buwo perwelu gydytis, ir tad giltine juos palipstejo!

Limpanczios ligos, kaip tai sifilis wisuose sawo stadiumuose: pirmame, antrame ir trecziame, puwimas gerkles, noses ir kaulu, slinkimas plauku, kaipogi ir sekios tekejimas, iszberimas ir meszlungis, pasekmes newalystes ar iszdykawimo bus weikiai iszgydytos. Mes gydome wirszminētas ligas teip, kad netiktai jas weikiai praszaliname, bet ir wisiszka sweikata ligoniui sugražiname.

Atmink, kad mes pilnai gwarantuojame iszgydyti kiekwiena liga, kokia tik apsiimam gydyti. Jeigu jus gywenate toliau, ne Chicagoj, tai raszykite mums gromata reikalaudami klausymu listo, nes mes gydome teipgi per paczta, jeigu tik mums teisinga ligos apraszyma ligonis prisiunczia. Gyduoles mes supakuojame į atsakanczia deže ir siuncziame jas pacientui, taip kad neatkreipti jokios žingeidystos paszaliniu ypatu.

Musu prekes yra pigesnes uz bet kokio oficijalisto wisoj szalyj ir todel kiekwienam ligoniui prieinamos.

Offiso adynos: { nuo 10 ryto iki 4 po pietu ir nuo 6 iki 8 wakare. / Nedelioms tik nuo 10 iki 12 ryto
Ateik pats arba raszyk sziadien, nes ryto gali but perwelu
Ir kitoms szwentoms dienoms adinos tos paczios kaip nedelioms.

Linksma bus tavo namuose,
jei nusipirksi viena musu Home Music Box'a.

Yra tai puikiausi ir priegtam pigiausi instrumentai, kokius tik sziadien galima pirkti. Jie duoda dangiau linksmumo negu $100 wertes wargonai, kadangi tie wisados gali grainti. Jokios muzikos pažinties czia nesireikalauja, ir kožnas waikas gali ant ju grainti. Kožnas pirkejas stebis ir džiaugiasi isz jo, nesa tas instrumentas grajija suwirsz 500 meliodiju parodytu ant listo, kuri pridedame prie kiekwieno instrumento. Home Music Box'a galima naudoti namie lawinimui walku dainuoti wiesznamuose ir inwalriose wieszose wietose. Jis gali pats apsimoketi per wiena nakti grajinant, duokime sau, ant kokio baliuko ar szokiu. Jis grajija gana balsiai ir turi meilu balsa. Himnus, marszus, walcus, polkas, polkas-mazurkas, kadrilius, džindžikus, kaipogi ir wisas populiariszkiausias dainas grajina teip, jog gal tik keletui gabiu muzikantu galima butu jam prisilyginti. Waikai gauna isz to didele linksmybe, kaip ir kožnas, kuris tik girdi jin grajijant. Wolelis, parodytas czia ant paweikslelio, yra prismaigytas plienlnemis adateleмis, kurios sukanties woleliui iszduoda tonus. Jis atkartoja dainas arba szokius be sustojimo. Szis instabus instrumentas kasztuoja tik $6.00. Apdarymas jo yra puikus. Jei tamista nori, prisiunsk $2.00 mums ant pasitikejimo, o likusius pinigus galesi prisiunsti po aplaikymui instrumento. Agentai daro gerus pinigus. Prisiunsk 2c. marke, o gausi wisus cirkuliorius, arba prisiunsk $2.00, o aplaikysi Home Music Box'a pirm negu tamistos kaimynai toki nusipirks. Jie wisi nores toki tureti, kaip tik jin pas tamista pamatys.
Standard Mfg. Co., 45 Vesey St., New York, Dept. 62.

TIKTAI DEL WYRU.
Už dyka sampelinis pakelis bus atsiustas pacztu kožnam wyrui, katras prisius sawo warda ir adresa.
Sugražina sweikata ir smaguma umai.

Pakelis sh ouklingu gyduoliu bus atsiustas kožnam, kas paraszys in State Medical Institute. Jis tiek iszgyde wyru, kuri per metus emesi su prc tiszkais ir kuniszkais kentejimais, teip kad Institute nutare už dyka dalyt bandymo pakelius tiems kurie papraszys. Iszsigydysi namie nuo kiekwienos lytiszkos ligos, paeinanczios nuo jaunystes iszdykumo, sugrąžin patrotyta pajiega ir atminti, panaikys skaudejima strenu, sudrutys silpnus lytiszkus sanarius. Gydvoles yra labai smagios ir pamaczlywos, rodos plaukte plaukia prie neswelku sanariu sudrutindamos kur reikia. Jos gydo kožna liga ir panaikina nesmaguma ir kiekwienam atsitikime wisiszkai iszgydo. Atsiszauk in State Medical Institute 854 Elektron Building, Ft. Wayne, Ind., o apturesit už dyka sampeli. Institute stengiasi susineszt su didžiausiu skaitlium žmoniu, kurie negali atsitraukt isz namu, kad gydyties ir szie sampeliai parodys jiems, kaip lengwa iszsigydyt nuo lytiszku ligu, kada wartojasi atsakanczios gyduoles. Institute ne wieno ne atmeta. Kožnas, kurs atsiszauks, gaus dailiai apipeczetyta pakely, kad kiti nežinotu kas ten yra. Raszyk dabar, neatidek

T. Stankewiczia Co.
Sziuomi apreiszkiame guod. Skaitytojams, kad mes perkeleme sawo krautuwę:
Laikrodžiu, Lenciugeliu, Žiedu ir Muzikaliszku Instrumentu
Nuo So. Halsted st. ant Milwaukee ave. po nr. 666 kerte Augusta St. ir czia sawo taworus žymiai padauginome. Dabar parduodame Retail ir Wholesale, ir ant pareikalawimo pasiunczlame taworus expresu ir į kitus miestos. Prekes mus pigesnes kaip kitu. Ateikite pabandyti.
Neužmirszkite adreso:
T. Stankewiczia Co.
666 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

